

ГЛАС

СРПСКИ

ДНЕВНЕ НОВИНЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

БАЊА ЛУКА, 6, 7, 8. И 9. ЈАНУАРА 1994. ГОДИНЕ • БРОЈ 7215-7218, ГОДИНА LI • ПРИМЕРАК 20.000 ДИНАРА

ЕКСКЛУЗИВНИ ИНТЕРВЈУ „ГЛАСА СРПСКОГ“:
ДР РАДОВАН КАРАЦИЋ, ПРЕДСЕДНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ПОСЛЕДЊИ РАТ ЗА ОТАЏБИНУ

• Српска демократска странка и руководство Републике Српске на позицијама су обнове српске нације као целине и превазилажењу разних регионализама, племенитине и аутономаштва, не само у Републици Српској и Републици Српској Крајини већ и у Србији

и српском народу у целини - рекао је, између осталог, у ексклузивном интервјуу „Гласу српском“ др Радован Караџић • У Женеви се очекују нови притисци, на које је преговарачки тим Републике Српске навикао

Стране 2. и 3.

ОВДЕ И ДАНАС

СРПСКА ДРЖАВА

Никола ГУЗИЈАН

Српска држава створена овде и данас на српској земљи стварана је између јаве и сна онако како су се у прошлости српске државе и стварале. Стварана је напором свих заједног сваког појединачно, начином и начелом који проповеда Света Сабора Црква православна. Стога се и не одваја празник Рождества Христовог од празника рођења државе Српске. Ова два празника стоје један уз други као што двоглави бели орао стоји на грбу државном. Она тиме изјашњавају неодвојивост Цркве од државе, душе од тела. Тиме се јасно назначује и преуређење нове државе, тражење другог облика владавине и власти по српском закону и на српски начин. Враћање укорене из којих ће да никне друкчији Србин, Србин у правом смислу те речи, а не само Србин по народности.

Стога се очекује оно што се јасно назире у Скупштини народној, да се припрема свеобухватна темељна обнова растаканог Српства. Његово друкчије образовање и уцелињење у једну и једноимену Србију. Другог пута сем пута Божјег за Србе нема. Јер, сваки народ живи онако како му је одређено и како је заслужно, па је време и за Србе и њихову Србију земаљску. Учинити друкчије данас и овде када се цели свет успиње да види и сагледа прави лик Српства, било би не само грех од Бога неопростив већ равно народном самоубиству. Таквих, на срећу, у српској држави нема. Има вечних српских свађа и заданица, али се у њима само оштри дух српски. Томе да тежимо и томе да се надамо.

Очекујемо сједињење српских земаља, сједињење а не уједињење. Сједињење је Српство а уједињење квазиевропејство, друго неће могад боље имамо. Овде у свом делу света, испод нашег дела неба, унашој Матици. Јер ми овде јесмо матица као што је матица и садашња Србија и Српска Крајина и Српска Црна Гора. Говорити друкчије је и зазор и срамота. Уз жељу да остваримо све што смо наумили и заумили уз ова два празника, два благодана сједињена, а истовремено засебна, имаћемо шта да славио.

Слова је наша узданица, наш завет, а наш лик овде и данас, лик Српства са којег је скинута на силу стављена гвоздена образна, ускоро ће бити узор свету. Не претерујемо, ми знамо. У нашој отаџбини, на својој земљи и баштини - своји.

Испод великог плавог неба, на којем је најзад засветлела прва звезда. Наша звезда.

ПОСЛАНИЦА ЊЕГОВЕ СВЕТОСТИ ПАТРИЈАРХА ПАВЛА
МИР БОЖЈИ — ХРИСТОС СЕ РОДИ

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА СВОЈОЈ
ДУХОВНОЈ ДЕЦИ О БОЖИЋУ 1993. ГОДИНЕ

СТР. 4.

У следећем броју „Гласа српског“, у понедељак, 10. јануара, објављујемо и извештај са свечане седнице Народне скупштине Републике Српске поводом Дана Републике

ФРУКТОНА
БАЊА ЛУКА

ЊЕГОВО ПРЕОСВЕШТЕНСТВО ЕПИСКОП
БАЊОЛУЧКИ ГОСПОДИН ЈЕФРЕМ:
ВРШИ СЕ БОЖЈА И ИСТОРИЈСКА ПРАВДА

СРПСКА ДРЖАВА ЈЕДИНА СТАЗА

(Страна 6)

Проф. др РАЈКО КУЗМАНОВИЋ:
ОД ИДЕЈЕ ДО УСТАВА

ДРЖАВНОСТ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

(Страна 8)

Проф. др МИЛОРАД ЕКМЕЧИЋ, АКАДЕМИК

РАСЕЈАНЕ МИСЛИ УЗ РОЂЕНДАН РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

(Страна 7)

МИРОСЛАВ ТОХОЉ: ПРИСЕТИМО СЕ БУДУЋНОСТИ

ТЕГОБНА ПРИЧА ПОБЕДНИКА

(Страни 13)

Др МИРОЉУБ ЈЕФТИЋ: МУСЛИМАНСКА ЕНИГМА

ЈЕЗИК ЗМИЈЕ ОТРОВНИЦЕ

(Страна 13)

МОМО КАПОР: ПРЕД ОЛТАРОМ
АДМИНИСТРАЦИЈЕ

УВЕРЕЊЕ О ДРЖАВЉАНСТВУ

(Страна 15)

СВИМ ЧИТАОЦИМА СРЕЋНЕ БОЖИЋНЕ
ПРАЗНИКЕ И ДАН РЕПУБЛИКЕ ЖЕЛИ
РЕДАКЦИЈА „ГЛАСА СРПСКОГ“

"КРАЈИНА ОСИГУРАЊЕ" ДД
БАЊА ЛУКА

**НАГОВЕШТАЈИ,
БОРБА,
РЕПУБЛИКА...**

Припреmio:
Анђелко АНУШИЋ

12. јуни 1990. У Сарајеву основана Српска демократска странка Босне и Херцеговине. Председник Иницијативног одбора др Радован Караџић изјавио да неће бити реваншизма нити антикомунизма, те да странка никоме не оспорава право на политички живот, изборну трку и учешће у власти. Скупштини су, између осталог, присуствовали и скуп поздравили академик Јован Рашковић и Јован Опачић, те првак Странке демократске акције Алија Изетбеговић.

18. новембар 1990. У Босни и Херцеговини одржани први послератни вишестраначки избори.

19. новембар 1990. Из главног изборног центра Босне и Херцеговине у Сарајеву јављају да су у вођству националне странке. Истог дана, увече, вође три националне странке - др Радован Караџић, председник Српске демократске странке, Алија Изетбеговић, председник Странке демократске акције и Стјепан Кљујић, вођа Хрватске демократске заједнице, на заједничкој конференцији за новинаре у Сарајеву изјавили да су избори били легитимни.

22. новембар 1990. На конференцији за штампу у Сарајеву др Радован Караџић, председник Српске демократске странке, изјавио: "Ова странка је задовољна процентом Срба који су јој указали повјерење, међутим, резултати би били несумњиво другачији да је било омогућено изјашњавање и другим Србима, њих око 200 хиљада."

2. децембар 1990. У Босни и Херцеговини одржан други круг избора за председнике Вања општина Скупштине Републике...

ЕКСКЛУЗИВНИ ИНТЕРВЈУ

Др РАДОВАН КАРАЈИЋ, ПРЕДСЕДНИК РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ПОСЛЕДЊИ РАТ ЗА

● Српска демократска странка и руководство Републике Српске на позицијама су обнове српске нације као целине и превазилажењу разних регионализма, племенштине и аутономаштва, не само у Републици Српској и Републици Српској Крајини већ и у Србији и српском народу у целини - рекао је, између осталог, у ексклузивном интервјуу „Гласу српском“ др Радован Караџић ● У Женеви се очекују нови притисци, на које је преговарачки тим Републике Српске навикао

Жељко КОПАЊА

1 „ГЛАС СРПСКИ“: Господине председниче, 9. јануара навршава се друга година од проглашења Републике Српске. Који су то потези, по Вашој оцени, највише утирали пут стварању српске националне државе на просторима бивше БиХ, односно како бисте оценили досадашњи пут у стварању државе у смислу остваривања циљева утврђених на почетку.

ПРЕДСЕДНИК КАРАЈИЋ: Друга годишњица наше републике протиче у знаку међународне афирмације српског права на државу и јединство. Мислим да је стварање српских држава на просторима бивше БиХ и Југославије највише последица нестанка, како то воле рећи Хрвати и Словенци, вештачке конструкције Југославије. Ту вештачку конструкцију Југославију држала је на окупу искључиво српска народна маса, односно крвно и везивно ткиво те државе били су Срби. Још 1952. године Кардељ је Добрици Ћосићу рекао да је Југославија за њих, Словенце, једна пролазна фаза. Дакле, док смо ми њих волели, чинили им уступке, спасавали их за време ратова, предисвали доходак из српских у њихове крајеве, а у БиХ из српских у муслиманске крајеве, докле су се они припремали за стварање својих националних држава. Када је до тога дошло, показало се да Срби од тога највише могу да профитирају. Значи, природан продукт распада Југославије и стварања националних држава јесте стварање српске националне државе. До сада смо ми, од 1990. године, када је формирана Српска демократска странка, последња у низу националних странака, учинили све према приликама. Када су биле прилике за политичку борбу, ми смо се борили политички, када су биле прилике за дипломатску борбу, ми смо се борили дипломатски, када је дошао тренутак за оружану борбу, ми смо је морали прихватити јер друга опција је била да се покоримо муслиманима, односно морали бисмо напустити БиХ, јер у сваком случају, да није било оружаног отпора, ми бисмо морали напустити БиХ. Тај пут до државе је славан - њега је у првих четрдесет пет дана изборила милиција, и српски МУП и територијалци, а након 45 дана територијалце смо претворили у војску, добили нешто официра, створили своју одбрану и обезбедили своје границе. Упоредо са том борбом ишла је и борба на међународном плану коју смо, надам се, углавном добили. Јер, данас је свакоме на свету јасно да Срби у бившој БиХ имају право на своју државу.

2

„ГЛАС СРПСКИ“: За протеклу годину дана власти Републике Српске учиниле су велике напоре да створе колико-толико прихватљиве услове за нормално живљење. Колико се у томе успело, с обзиром на ратне околности којима живимо?

ПРЕДСЕДНИК КАРАЈИЋ: Мислим да је власт у целини демократска у највећој могућој мери и то је оно чиме се поносимо највише, односно одмах после одбране. Наиме, наш први циљ је био стварање државе и одбрана народа. Други циљ је стварање слободног друштва. Можда смо у овом тренутку створили чак мало и слободније друштво него што то народ и држава могу поднети. Неки закони у сфери пореза, прекршаја и кривичних дела морају се поштрити и водити доследније, и то сам народ већ тражи. Међутим, оно основно обележје нашег човека је велика слобода, лична слобода. Ту слободу су видели и потврдили нам сви странци који су долазили са мном у контакт и који познају ситуацију у Републици Српској. И поред свих замерки или покушаја замерки да смо хрвавим путем дошли до државе и да на њу нисмо имали право, морали су да признају да је наш човек слободан, можда најслободнији у Европи. Ми смо већ две године у рату, а ипак у основи глади нема. Србин сада прима чак и некаку плату у рату, а то раније никада није било. Никада раније Србин није ратовао о државном трошку. У свим досадашњим ратовима ратовао се у свом руку и о свом круху. Сада смо, захваљујући огромној слободи коју људи осећају и обавезама

које из те слободe проистичу, успели да одржимо неки ниво производње захваљујући великом броју директора који су хероји овог рата, потпуно анонимни и невидљиви, али у основи хероји овога рата. Успели смо да народ сместимо и нахранимо захваљујући председницима општина, ратним председницима општина, које све треба одликовати.

„ГЛАС СРПСКИ“: У Републици Српској постоје извесне тенденције које воде регионализацији Републике, а понегде се такве тенденције могу протумачити као сепаратизам. Шта је узрок томе?

ПРЕДСЕДНИК КАРАЈИЋ: Сигурно постоје људи који би волели да праве себи кнежевине и да овладају материјалним добрима у тим кнежевинама. То је стара српска бољка, „закон погазише, на комаде царство раздробеше, великаши проклете вам душе“. То народ неће, то хоће кнезови. То хоће један мали број вођа који не види значај историјског тренутка у коме се налазимо и који не види да је за нас једини спас стварање нације, а не кнежевина. Те тенденције нису толико опасне колико су ружне и зато ми не реагујемо. Ми тачно знамо који су људи носници таквих тенденција, тачно знамо и који људи, чак из Српске демократске странке, желе да разбију Републику Српску на више кнежевина. Али, они су немоћни јер народ веома добро зна да никаква кнежевина не би народу ишла у корист већ искључиво у корист вођа у тим кнежевинама. Народ зна да је једини спас да се створи држава, и то јединствена држава, без аутономија и кнежевина.

то су исто тако хероји рата, који се такође не виде. Јер, њихов фронт није ништа лакши од фронта према непријатељу. Успели смо и да одржимо ниво здравствене заштите и посебно велике успехе остваримо у збрињавању рањеника, на чему треба да захвалимо огромном броју лекара и медицинских радника, који су такође хероји на свом фронту. Врло често, сасвим неоправедно, оптужени су разни председници општина да су шверцовали дрво, готове производе итд. Наша испитивања показују да је веома мали број људи ставио нешто у свој џеп, да је највећи број оп-

Др Радован Караџић у разговору са нашим уредником

„ГЛАС СРПСКИ“, БАЊА ЛУКА, УЛ. СКЕНДЕРА КУЛЕНОВИЋА 93
ОСНИВАЧ ЛИСТА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
в.д. главни и одговорни уредник Никола ГУЗИЈАН
Уређује РЕДАКЦИЈСКИ КОЛЕГИЈУМ

ИЗДАЈЕ И ШТАМПА ЈП „ГЛАС СРПСКИ“
директор Предраг НИКОЛИЋ

Први број „Гласа“ изашао је као орган НОП-а за Босанску крајину у Мулци крај Дрвара 31. јула 1943. године. Од 8. фебруара 1993. године „Глас“ излази као дневни лист.
Од 15. септембра 1992. године излази као дневни лист Републике Српске.
Редакција-телефони: главни и одговорни уредник 12-032, дод. 12-076, 12-084
дактилографи 12-004, телефакс 12-283
Огласно у Улици краља Алфонса 13. бр. 1. Телефони и телефакс 11-946. Шеф Пословнице економске провјерке 11-864. Рукописи се не враћају.

Телефони Јавног предузећа „Глас српски“: централа (076) 12-350 12-394. Директор предузећа 11-658 и 12-263 телефакс 12-283.
Динарске уплате на жиро-рачун бр. 10500-601-5-3245 код СДК Бања Лука. Уплате на девизни рачун бр. 10500-620 7100 0-822 код Банкарске банке ЈД Бања Лука.
КОПИЈУ УПЛАТНИЦЕ ЗА ПРЕПЛАТУ ПОСТАТИ НА ОГЛАСНО.
Решеник Министарства информација Републике Српске бр. 01-413/93 лист 14
уписан у Регистар јавних гласила под редним бројем 35.
* На основу тарифе пореза на промет тарифни број 8 тачка 1 под 13 на дневни листови „Глас српски“ порез на промет плаћа се по стопи од 3% (срп. гласили Републике Српске бр. 15/92)

2.
ГЛАС СРПСКИ
6-9. јануар 1994.

20. октобар 1991. г.:
Др Радован Караџић,
председник СДС БиХ,
поводом изгласавања
спандалозног
амандмана неlegalне
босанскохерцеговачке
скупштине (посланица
Српске демократске
странке напустили
парламент), у интервјуу
"Недељном Гласу"
изјавио: "Господин Алија
Изетбеговић упорно
тврди да се не ради о
проглашењу бр.
суверености него о
постарди нечега што је
комунистичка
Скупштина БиХ,
једностраначка, некон-
расписивања
вишестраначких избора,
учинила амандманом 60,
утврђујући на неlegalан
начин сувереност ове
републике...

21. октобар 1991. г.:
Секретаријат за информације
IV АР Крајине, издао
саопштење у коме се каже
да су на заједничком
састанку Владе САО Крајине
и IV АР Крајине, одржаном
у Вањој Луци, а коме су
присутствовали др Радован
Караџић, др Момчило
Крајишник, др Никола
Кољавић, др Милан Бабић и
Анђелко Граховец,
изгласани заједнички ставови
у којима централно место
заузима одлука о
одређењу српског народа
да остане у заједничкој
(јединственој) држави.

25. октобар 1991. г.:
Иницијативу Српске
демократске странке БиХ и
Клуба српских посланика, у
босанскохерцеговачкој
скупштини конституциона
Скупштина српског народа
Босне и Херцеговине. За
председника изабран др
Момчило Крајишник, за
потпредседника др Милован
Милановић, а за секретара
Милош Савић.

27. октобар 1991. г.:
У Вањој
Луци одржан митинг
Крајишника за живот у
јединственој држави
(Југославији). Говорили др
Радован Караџић, проф. др
Никола Кољавић, Момчило
Крајишник и други.

30. октобар 1991. г.:
На конференцији за штампу у
Сарајеву др Радован
Караџић афирмативно
говорио о предстојећем
плебисциту српског народа
(8. и 10. новембра) о остане у
Југославији.

9. и 10. новембар 1991. г.:
Одржан плебисцит српског
народа у Босни и
Херцеговини за остана у
Југославији.

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА СВОЈОЈ ДУХОВНОЈ ДЕЦИ О БОЖИЋУ 1993. ГОДИНЕ

ПАВЛЕ ПО МИЛОСТИ БОЖЈОЈ

Православни архиепископ
лепки, митрополит Београдско-
карловачки и Патријарх српски,
са свима архијерејима Српске
православне цркве - свештенству,
монаштву и свима синовима
и кћерима наше Свете цркве:
благодат, милост и мир од Бога
оца, и Господа нашег Исуса
Христа, и Духа Светога, уз радосни
божићни поздрав:

МИР БОЖЈИ — ХРИСТОС СЕ РОДИ!

Речима ове божићне песме
наше Свете Православне цркве
поздрављамо вас данас о
Божићу, драга наша духовна
децо, широм напаћених српских
земаља и немирнога света
око нас, поткрај двадесетог
века од силаска Христовог на
земљу и Рођења Његовог у
Пећини витлејемској.

Рођење Христа Спасо од
Пресвете Дјеве Марије Богородице
највеће је чудо земље и
неба, историје и вечности, овога
и онога века. Јер, на Божић је
Предвечни Син Божји постао
историјски Син Човечји да нас
људе учини синовима и кћерима
Божјим. Творац је постао
створење да нас, створења Божја,
учини богосиновљеном и
бесмртном децом Божјом. Са
неба, из Царства Божјег, сишао
је на земљу, у наше историјско
биће и живљење, вечни и непролазни
Бог, да нас пролазне учини
непролазним, смртне -
бесмртним, изгнанке из раја -
жителима Царства небескога.

Вечносушти и Вечноживи
Бог постао је о Божићу историјски
човек да би човека ове-
чно, да би род људски спасао,
облагодатно, узео у вечни
живот и обожио Духом Светим.
Животодавцем и Источником
радости. Вечни Домаћин неба и
земље сишао је на земљу, обеску-
ћену злом, и из љубави пристао
да буде дете у пећини овоземалској,
као бескућник и избеглица,
да би нас људску ишито и удомио у
Дому Она нашега небескога,
заједно са светим анђелима и са
свим спасеним Божјим створењима.

Шта ћемо, браћо и сестре, о
Божићу ми принети Христу,
Спаситељу нашем, рођеном
„ради нас људи и ради нашега
спасања“? Црквени песник је о
Божићу принео овакву песму
Новорођеном Богомладенцу:
Шта да Ти принесемо,
Христе,

Теби Који се не земљи, нас ра-
ди, јави као
Човек?
Јер, свако одстворења Твојих
Теби благодарност приноси:
Анђели песму, небеса звезду,
Мудраци даре, пастири
дивљење,
Земља пећину, пустиња јасне,

А ми људи - Матер Дјеву,
Предвечни Боже, помилуј
нас!

Понављајући ову песму, дра-
га наша духовна децо, са тугом
и стидом казујемо:

Уместо радосне божићне
песме славе и мира - ми данас
приносимо Христу рахилски
плач премногих мајки за децом
побијеном намученом, осакаћеном,
гладном, болесном, обез-
домљеном, осиротелом, и из-

Херцеговине и српских Крајина,
широм Русије, Грузије,
Јерменије Курдистана и толиких
других крајева земнога
шара, у прно завијених братоу-
билачком мрњиом? Земљу су
људи у овом веку, па, ево, и у
наше дане, тако окужили и окр-
вавили да од свете Пећине
Витлејемске она постаде зло-
кобна пећина разбојничка.

Својим Оваплоћењем од
Свете Дјеве Христос Спас от-

гнаном: у Коњицу и Мостару, у
Сарајеву и Тузли, у Горажду и
Обровцу, и Дивоселу, и Пакра-
цу... Уместо Божићног мира и
добре воље витлејемских
мудраца и пастира - наш на-
раштај и ове године, авај, износи
пред Богомладенца ратне
немире и разарања, унесрећене
људе и породице широм наше
напаћене земље притиснуте ратом
и санкцијама моћника над
немоћнима, ситних над гладни-
ма, удомљених над бездомни-
ма, одевених и утопљених
одевених над нагим и
прозеблима.

Колико невинне дечице страда
и умире и овога Божића?
Кавим би потресним речима
Достојевски данас могао да
описе призор гладне и
прозебле деце која умиру крај
пута сањајући о хлебу и о топли-
ни дома родитељског и наручја
Христовог, широм Босне,

мова. Стога Христос као да ни
данас нема где главе склонити,
због наших нечистих савести и
злим страстима испуњених ср-
даца. А срце је људско Бог
створно да оно буде обита-
лиште Христа Бога, као некад
витлејемске јасле. Човек је при-
зван да се у Христу Духом
Светим препороди, са Богом и
људима сроди и благодаћу и вр-
линама облагороди.

Слава на висини Богу

и на земљи мир,
међу људима добра воља!

Ово је, браћо, божићни бого-
човечански програм свих људи
и народа. То је и наш хришћански,
православни и светосавски
програм. Он је био програм
живота и делања наших праота-
ца и мученика, светаца и подви-
жника, наших мајки Југовића и
Косовки девојака, и све Божје
деце, духовних потомака
светих Кирила и Методија,
Климента и Наума, Симеона и
светитеља Саве, Василија Ост-
рошкога и Петра Цетињскога.

Помолимо се Новорођеном
Спаситељу да нама исвима људи-
ма дарује добру вољу и мир,
богољубље и братољубље да
врати радост у домове и шаторе
избеглица и сирочиња; да ове
Божићне ноћи унесе тихо
славе љубави и наде у храмове
и школе... Мир Божји свима, а
благодарност наша свој браћи у
свету која нас несебично помаже
у време опште несреће. Мир, до-
бра воља и захвалност и свим
добротворима из Европе и
света. Јер, ко год даје невољни-
ма, сиротима и страдалима - са-
моме Христу даје.

Нека Новорођени Спас и Бо-
гочовек Христос просветли и
умудри властодршце и моћ-
нике, наше и светске, да се не
нађу на страни Христових про-
гонитеља, на страни Ирода и до-
маћих и страних, јеврејских и
римских, властодржаца из
времена Рођења Христовог.

Нека божићни мир и добра воља
Христовог обрете срца
и оплемене савести одговорних
за судбину нашег народа и дру-
гих народа да истински помогну
и нашем народу и свим људима
и народима који данас пате и
страдају.

Нека све нас и све људе обасја
светлост звезде витлејемске и
орадости наше душе и срца као
што је обрадовала душе и срца
пастира витлејемских и мудра-
ца са Истока! Нека и нас испуни
анђелска и јеванђелска бла-
говест: роди се Христос Спас на
спасање свију нас:

МИР БОЖЈИ — ХРИСТОС СЕ РОДИ!

Дано у Патријаршији српској у
Београду, о Божићу 1993
године.

4.

ГЛАС СРПСКИ
6-9. јануар 1994.

ПРАЗНИК ПРАЗНИЦИМА

Икона васкрса Христовог.

не пријави, јер је то дар новорођеном Христу. Иначе, чесница се спрема на следећи начин: килограм брашна се просеје на ласку за мешање, дода се комад масти, натре се брашном, посоди се и млаком водом замеси тесто да није сувише тврдо ни сувише мекано. Чесница се посипа тушаним или млевеним орасима, шећером, сушим грождем... Печеница се коље на Гушин дан или на Бадњи дан...

• Рождество Христово, у српском народу православне вере познатије као Божјић - најрадоснији је празник међу празницима • О Божјићу се људи, уместо уобичајеног поздрава, поздрављају са „Христос се роди“ и - „Ванстину се роди“.

• Ниједан празник нема више народних обичаја него Божјић, а најчешћи су: полагање бадњака, застирање домова сламом, мешање чеснице, печење печенице, полагајник, квочање и пијукање, а има и других разних веровања, гатања, изрека и пословица • Које поклоне принети Богомладенцу на дан његовог рождества - морално је и људско искушење и брига сваког истинског православног верника

Анђелко АНУШИЋ

вече, а бадњак на једном крају намажу медом, који деца лижу, да би тиме показали како им је бадњак слadak и драг.

Порекло Бадњака је, међутим, много старије. Јевреји су имали празник Сјеница или Шатора, који је падао у јесен, и тада су они правили сенице од лиснатих грана и под тим сеницама боравили седм дана, у знак сећања на путовање јеврејског народа из Египта у Обећану земљу.

Црква је бадњаку дала нови смисао: грејући се око бадњака, укућани се загревају љубављу, искреношћу и слогом, а светлошћу његовом разгоне мрак незнања и празноверја, и озарују се и обасипају радом и миљем, здрављем и облагом.

Раније, док су људи више живели на селу, а понегде и данас, на Бадњи дан, пре него што се сунце роди, један од укућана оде у забран (шуму) и изабере дрво, које мора бити младо и церово. Пре него што замаже секиром, поспе дрво житом и назове му: „Добро јутро и честити ти Бадњи дан“. Затим засече на два места да испадне извр, и тај извр узме са собом. Одсечено дрво окреше, однесе кући и увече наложи на ватру. Кад прегоридоњи се крај носи око торова и штабла, а други крај оставља се за полагајника. Због тога што се на тај дан пали бадњак, и дан се зове Бадњи дан.

Положајник

О Положајнику (положенику), односно ономе ко на Божјић рано ујутро први крочи у домаћининову кућу - Веселин Чајкановић сматра да се ради о иницијалној митској претка који се појављује у свим најважнијим тренуцима у животу његових потомака - о Божјићу, слави, о рођењу, свадби и приликом смртног случаја. Прва дужност полагајника је да пожели срећу, здравље и напредак домаћининовом дому. Наиме, он улази у домаћининову кућу поздравља са „Христос се роди“. На то му домаћин одговара „Ванстину се роди“.

Положајник тада прилази огњишту, чера ватру, посипа кућу житом и перама са жељом да у кући целе године буде здравља, среће и берихета. Положајник остаје као гост у кући домаћина кога полази.

Иначе, божићних обичаја има толико много да би се о њима могла књига написати. О томе је Вук Стеф. Караџић много писао у својем Рјечнику, и не само у овој књизи. Иначе, у многим се местима у српским земљама сматра да су дани између Божјића и Богојављења (или до Светог Јована - док не падне крст у воду) некрштени дани, јер је Исус крштен тек на Богојављење. То је време кад на природна бића крећу ноћу у своје походе и пакосте људима...

Када на Божјић пада снег, верује се да ће година бити родна. Не ваља ни због људни због сток, ни због летине, да на Божјић буде утовина или кишна...

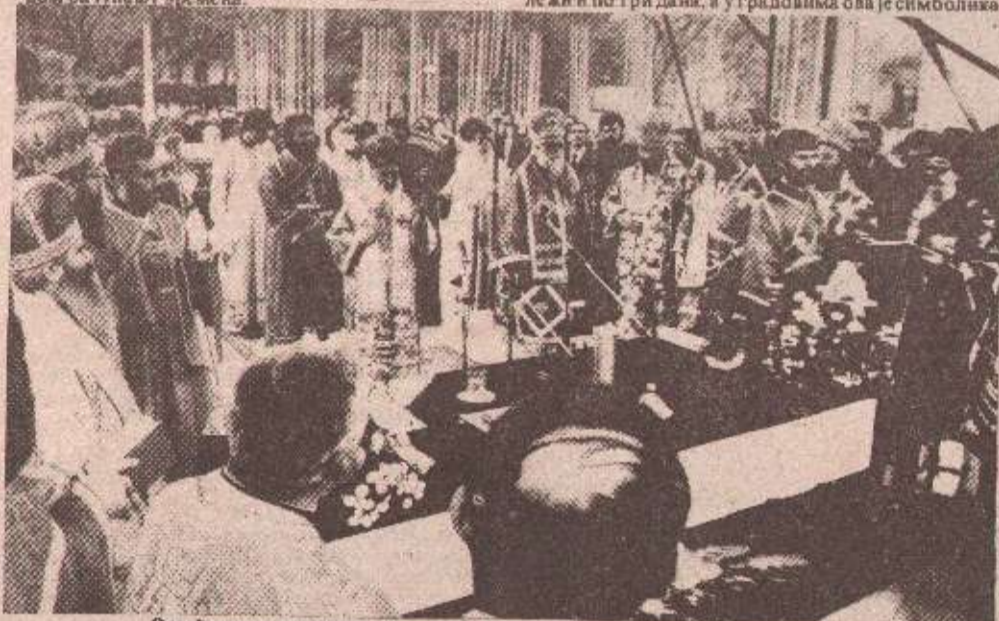
Рождество Христово, Божјић који се празнује седмод јануара - хришћански је празник над празницима, то је најрадоснији и највеселији празник код православних Срба...

Посипање пода сламом

Уочи Божјића, сламом се посипа поду кући, чиме се дом претвара у ону пећину хитлејемску, у којој се родило Христос, и у којој се простира слама ради лежања сток. У сеоским кућама слама на поду лежи и по три дана, а у градовима ова је симболика

У спомен рођења Христовог, још од апостолских времена установљен је велики празник - Божјић. Свети Јован Златоусти каже да је Божјић извор за све празнике хришћанске, јер да није било Христовог рођења, не би било ни крштења, ни васкрсења, ни других празника.

Божјић се од почетка није празновао истог дана, већ је тек у четвртост веку, у време цара Аркадија, уведено да се Божјић празнује одвојено од Богојављења, и да се празнује 25. децембра, по Јулијанском календару, односно 7. јануара по Грегоријанском рачунању у времену.

Освећење темеља цркве Христа Спаситеља у Б. Лузи, 17.10.1993. г.

Да би се хришћани достојно припремили за Божјић установљен је пост од 28. децембра до шестог јануара увече (односно од 15. новембра до 24. децембра), који није тако строг као васкршњи. Он одговара зимском годишњем одмору. Међутим, Божјић, ма у који дан пао, мрсни је дан.

На икони се Христово рођење представља овако: пећина и у њој јасле; пресвета Богородица са Јосифом и младим Исусом. Пастири се клањају, а сјајна звезда својом светлошћу осветљава новорођеног Христа. На висини лете анђели, за јасле привезане су мизге, а јавља је у првом плану.

О Божјићу се људи, уместо уобичајеног поздрава, поздрављају са „Христос се роди“ и - „Ванстину се роди“. Ниједан празник нема више народних обичаја него Божјић, који се одржавају и дан-данас. Најчешћи обичаји су: полагање бадњака, застирање домова сламом, квочање и пијукање, мешање чеснице, печење печенице, полагајник, а има и многих других веровања, гатања, изрека и пословица.

Порекло Бадњака

И дан данас се мисли да је код старих, многобожачких Срба постојао неки бог Бадња, чији је кин био дељан од дрвета. Примивши хришћанство, уочи дана када се нови Бог родио, Срби су свог старог Бадња убацили у ватру, а пошто им је он био врло драг, тај обичај понављају на свако Бадње

Како је чесница добила име

За чесницу која се на Божјић меси, мисли да је она добила своје име зато што се меси за чест (чест) Исуса Христа, или што се ломни на чести или на онолико делова, колико у дому има укућана. Новац који се у чесницу ставља треба да је од србра или злата, дакле од шеменитог метала за који рба

ЊЕГОШ О БОЖИЋУ

Нема дана без очнога вида,
 Нити праве славе без Божјића!
 Славио сам Божјић у Витлејем,
 Славио га у Атоњску Гору,
 Славио га у Свето Кијево;
 Ал је ова слава одвојила,
 Са простотом и веселошћу,
 Ватра боље него где плама,
 Прострта је испред огња слама,
 Прекрштена на огњу бадњаца,
 Пушке пучу, арте се пецива,
 Гусле гуде, а коли пјевају,
 С унуцади бегови играју...

Из Горског вијеница

19. децембар 1991. г. У Книну, на заседану Скупштине САО Крајина, проглашава Република Српска Крајина...

21. децембар 1991. г.: На Скупштини српског народа у БиХ, која је одржана у великој дворани хотела „Халидејки“, усвојена одлука о формирању (проглашењу) Републике Српске Босне и Херцеговине...

29. децембар 1991. г.: У интервјуу недељном „Гласу“ др Никола Кољевић је оценио „да је највећи успех Српске демократске странке што Срби из Босне нису наставили да се селе у Србију“.

9. јануара 1992. г. Скупштина српског народа БиХ, на седници на Палама, донела је Декларацију о проглашењу Републике Српске.

17. фебруар 1992. г.: Босанскохерцеговачка криза први пут се „нашла“ на лисабонском тапету, чиме су ударени темељи лисабонској конференцији о Бишшој Босни и Херцеговини.

25. фебруар 1992. г.: На заседању Скупштине српског народа БиХ прихваћен извештај групе српских преговарача на лисабонској конференцији о Бишшој БиХ...

27. фебруар 1992. г.: У интервјуу бенком „Куриру“ др Радован Каравић изјавио: „Кантонизација Босне и Херцеговине је једна могућност да се избегне крвопролиће у Босни и Херцеговини.“

28. фебруар 1992. г.: на заседању Скупштине Републике Српске Босне и Херцеговине усвојен Устав Републике Српске.

29. фебруар 1992. г.: У Бишшој Босни и Херцеговини одржан референдум (против воље српског народа) о независности и самосталности Босне и Херцеговине. Српска демократска странка позвала своје чланство и српски народ да не учествује на овом референдуму...

1. март 1992. г.: Пуцњина Суада Шабовића, Нгора Додига и Мухамеда Саранџића на српске сватове на Башчаршији, када је убијен Никола Гардовић, отац несрећног младожење - фактички је отпочела агресија муслиманско-кредетска војне коалиције на српски народ.

РАСЕЈАНЕ МИСЛИ УЗ РОЂЕНДАН РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Стављање самосталних српских република у бившој Хрватској и Босни правено је изроставањем југословенске кризе, која данас потреса цели свет. Слично као претходне кризе, на том истом простору, 1875, 1908, 1913, 1914 и 1941, оне су значајније по последицама које иза њих следе него саме за себе. У праву, криза рађа гору кризу, чак и у условима када се то у први мах не види. Последнице данашње кризе ће изићи из мотива у њој који су јој велике светске силе наметнуле. Историчар одвећ

промену уставног поретка у једној држави измењене су. Ако се раније тражило да на таквим референдумима најмање две трећине бирача доноси одлуку, да их доноси на више поновљених референдума, сада се то напушта и гледа кроз прете решењима у којима је голем већином изиђана друга или трећа страна. Ако је за случај деволуције Шкотске британски премијер тражио да се двотрећинска већина на више пута поновљеним референдумима мора изнова показати, изгласавање хр-

источној кризи 1875-1878, као и босанској 1908, овај принцип није имао правну ваљаност. Иако је његов историјски корен у француској револуцији, у светској дипломатији је добио право грађанства тек у узбуни 1917, да светски рат на површину избацује универзалну социјалну револуцију која ће оборити на колена цели друштвени поредак. Ни тада се, међутим, никоме није журило да примену овог принципа прошири на све случајеве јасно израженог права на самоопредељење. На Версајском заседању 1919, америчке се дипломате жале да би доследна примена овог начела самоопредељења на све који сумислили да се на њих односи, довела до разарања многих стабилних држава и да се крај томе злу не би могао сагледати. То је био разлог да се право на самоопредељење давало Србима, Хрватима и Словенцима заједно, а не сваком било јасно да они нису јединствен народ. Било је одвећ пуно доказа за ту истину.

У данашњој југословенској кризи западне силе су од самог почетка право на самоопредељење приписивале свакој скупини која је имала бар неки папир којим би доказала да то ради на легалан начин. То се право даје муслиманској верској заједници у Босни, којој је статус нације уставним променама дарован тек 1974. Исто се право олако примењује на регионалне идентитете Црногораца, Југословенских Македонаца (а не Македонаца уопште). Право на самоопредељење се изродило у инструмент којим се оберучке подржава право религиозне мањине да се издвоји, или право регија у класичним нацијама да сруше старо здање. Као амерички државни секретар Ласинг 1919, данас се цео свет пита где су границе права верских мањина и европских регионализма да се издвоје из старих држава.

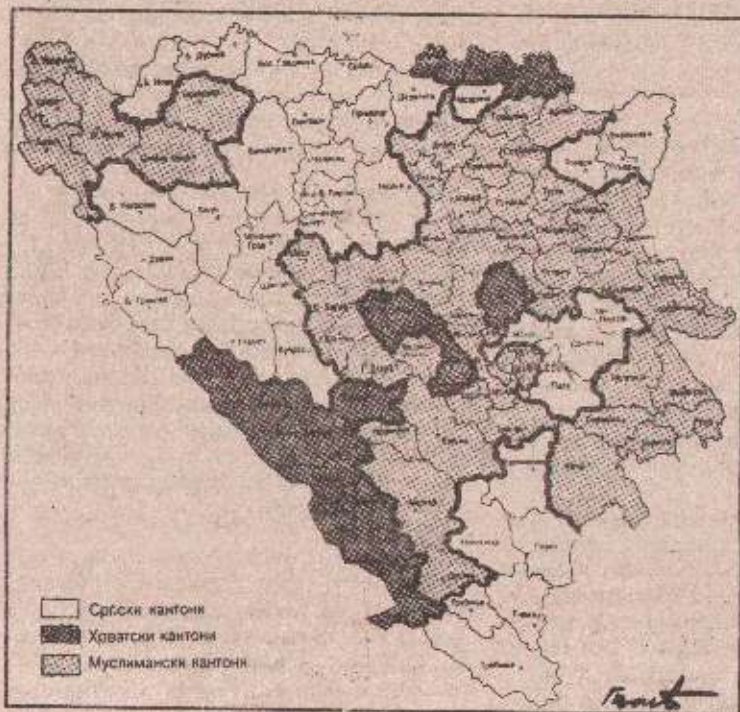
Једно је јасно - жеља да се начелом очувају постојећих унутрашњих граница сломљене Југославије обезбеди будуће границе Велике Украјине, на које она нема етничко право, грађанским ратом у Југославији није успела. Почетне намере западних сила, уграђене у темеље наше кризе, доживеле су слом. На тим рушевинама и на том гарсју подићи ће се идућа међународна криза, коју сада генерише ова наша. Примена права на самоопредељење европским регионализима извојеним верским заједницама доводи у питање стабилност готово свих постојећих европских држава, а не само Русије и Ср-

бије. Сад се у пијаној европској крчми сви љуљају - Белгија, Италија, Шпанија, Британија, Немачка, па зависи само од економске стабилности и степена цивилизације када ће сеи где ово зло појавити.

Страх од америчке демократије

Главни губитници у свему овоме је идеја демократије и државе. Интерес западних држава да до крајњих граница експлоатишу верске, етничке и покрајинске идентитете у бившој Југославији и Совјетском Савезу и да расцеп који тој територији до бесмислених размера, довели су у питање квалитет демократије на тим просторима. Шта остаје од основног демократског начела да један народ сам одлучује о природи своје државе, ако се то право не примени подједнако и на три милиона Срба и десет пута толико Руса? На страну то, да је она филозофија легализовала верске и грађанске ратове као методе решавања националног питања.

Како су Сједињене Државе Америке биле главни заговорник овакве процедуре у данашњој југословенској и будућој совјетској кризи, остаје да ће оне у њој највише и изгубити. Опште веровање да је Америка највећа и најдоследнија демократска држава почиње да се полако гаси пред нашим очима. „Вилсонова шесталишта“ и булевар из 1919, сада у Источној Европи почињу да губе своје име у корист наших сумњивих националних краљева средњег века. САД су са распадом Совјетског Савеза имале ретку историјску шансу да на новој демократији која се тамо рађа оставе свој печат. Подшком унијатима, католицима и муслиманима да се издвоје где кад имају и где немају право, изгубљена је прилика да се расту нове демократије да историјски правац. На примеру данашње југословенске трагедије САД почињу да губе ореол правичног демократског судије. Београдски вил из 1945, „бог нас сачувао југословенске квоте (откупа), британске флоте, руске окупације и америчке авијације“ сада се мења. Уместо од америчке авијације, свет сада страхује од америчке демократије. Људи с ону страну океана ризикују да подршком верским мањинама и регијама пробердају својих пет минута у светској историји. Неко други ће ту празнину популити. Можда Руси?

Једна од многих предложених мапа поделе бивше БиХ

ризикује ако самоуверено закључује да већ сада зна у што ће се све и на које просторе ова наша криза наредних година извитоперити. Остаје ипак његова дужност да те путеве тражи и покуша да их наговести.

Срж нашег слома, стабилна подлога на којој се подигла пена нашег бродолома, јесте у жељи западних држава да на југословенском примеру припреме модел понашања за надоласћу руску кризу. Поремећене су класичне норме међународног права, старим принципима је дат друкчији садржај, и тумачење, а међународне су установе, оне којима је основни задатак био да чувају постојеће државе, на легалан начин претворене у инструменте интереса само једног политичког и војног блока у свету.

Класичне правне одредбе о значењу референдума за

ватског устава 1990, по коме Срби нису конститутивни народ у држави, као и јадни босански референдум, по коме је званично објављено да је „скоро 63 одсто бирача“ изгласало независност муслимана и католика, дочекани су као правно ваљана решења. Уставна одредба о двотрећинској већини није „скоро 63 одсто бирача“, јер би то морало бити тачно 66,6 процената бирача. Због стратешког интереса западних држава, да се очувају унутрашње границе распадног Совјетског Савеза, класичне норме међународног права су изневерене.

Самоопредељење - како коме

Још се гора невоља десила са старим принципом самоопредељења народа. Оно је и тако било пасторче у историји светске дипломатије. У великој

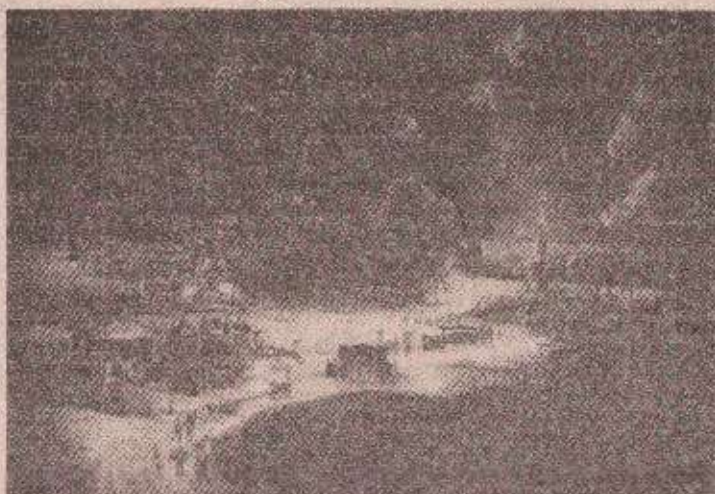
Васко Попа (1922-1991)

ЖИВЕЋЕМО У ДОБА НОЖА

Живећемо у доба ножа
Велики нож ће пресећи на двоје
Све чега се дотакне
Па и нас саме

Доживећемо да се нож
набоде на свој сопствени вршак
И да буде посечен од својих оштрица

Ми ћемо саставити своје половине
Али се оне међу собом неће препознати

Милорад од Мачва: „ЛЕГЕНДА О МОЈОЈ ЗЕМЉИ“

25. мај 1992. г. На столу преговарачке мисије у Лисабону први пут се нашле етничке мапе. Територијално разграничење између три етничке заједнице најважније питање. Спорни Сарајево, Семберија и Херцеговина.

31. мај 1992. г. Резолуцијом Савета безбедности СР Југославије искључена из међународне заједнице.

19. јуни 1992. г. У Савету безбедности ОУН са народно, великом забринутошћу прихваћено јест о могућем савезу Хрватске и Босне и Херцеговине.

26. јуни 1992. г. Америчка Шеста флота кренула пут Јадрана. Претња Србији и бившој Босни и Херцеговини и СР Југославији...

27. јуни 1992. г. У Лондону настањени троји разговори о бившој Босни и Херцеговини.

26. август 1992. г. У Лондону створена конференција о бившој Југославији. председавајући британски премијер Џон Мејџор. Представници "босанских Срба" - били само посматрачи! Брижљиве дужности америчког државног секретара Порис Иглбергер запретио Југославији увођењем економских санкција.

1. октобар 1992. г. У Женеви се састала двојица председника - Добрица Ђосип, председник СР Југославије и хрватски потпредседник Франко Туђман. Потписали декларацију којом осуђују рат и етничка чишћења у Босни и Херцеговини!

1. новембар 1992. г. На седници Народне скупштине Републике Српске у Приједору народни посланици усвојили став да српска страна неће одустати од преговора у Женеви, али да неће остати унедоглед на овим преговорима.

16. децембар 1992. г. у Палати нација у Женеви почео једнодневни састаоак у Женеви, под председавањем Ванса и Овена. Истог дана на седници Народне скупштине РС усвојена декларација о прекиду рата у бившој Босни и Херцеговини.

2. јануар 1993. г. У Женеви започели први директни разговори лидера зараћених страна у бившој Босни и Херцеговини. Разговорима присуствовали и Добрица Ђосип и Франко Туђман.

7.
ГЛАС СРПСКИ
6-9. јануар 1994.

5. јануар 1993. г.: Др Радован Караџић и Алија Изетбеговић први пут се директно (очи у очи) саотали у Женеви. Капља се довила око граница спорних провинција.

9. јануар 1993. г.: На заједничкој седници Скупштине Републике Српске, одржаној у Бијељини, др Радован Караџић изјавио: "... Идемо у Женеви да преговарамо, али нилошто нећемо пристати на стварање унитарне Босне и Херцеговине."

11. јануар 1993. г.: На позив копредседника у Женеви допутовали Слободан Милошевић и Момир Булатовић.

20. јануар 1993. г.: На седници Народне скупштине Републике Српске на Палама прихваћени уставни принципи о бившој Босни и Херцеговини које су предложили Венс и Осен.

22. јануар 1993. г.: Хрватска војска напала Републику Српску Крајину на делу банковачког ратишта.

23. јануар 1993. г.: У Женеви почела трећа рунда мировних преговора о бившој Босни и Херцеговини.

5. фебруар 1993. г.: Мировна конференција о бившој Босни и Херцеговини пресељена у Савет безбедности, на Ист ривер.

26. март 1993. г.: Њујоршка мировна конференција о бившој Босни и Херцеговини претворила се у шестонедељну фарсу. Трећа рунда мировних преговора доживела крах. Српска страна одбила мапе као неприхватљиве.

7. април 1993. г.: У мировну конференцију о бившој Босни и Херцеговини најављено укључивање грчког премијера Мицотакиса и Виталија Чуркина, специјалног изасланика Борнса Јелцића.

ДРЖАВНОСТ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

• Декларацију о проглашењу Републике Српске донела је Народна скупштина 9. јануара 1992. године, а у свом досадашњем двогодишњем раду Скупштина је донела десетак изузетно значајних конститутивних аката државотворног и уставотворног карактера

Проф. др Рајко КУЗМАНОВИЋ

Данас, у вријеме стварања новог свјетског поретка, долази до крупних структуралних друштвених промјена на политичкој карти свијета. Пропадају неки друштвени системи и нестају неке државне творевине, а настају нове државе и системи. Деструкцију доживљава социјалистички систем, као и неке федералне државе (СССР, СФРЈ, ЧСР). За посљедње три године број држава у свијету повећао се са 165 на 186. Само на тлу бивше СФРЈ конституисано је осам нових држава (република), а тај процес још није завршен. Међу новонасталим државама је и Република Српска.

Република Српска настала је на тлу бивше Босне и Херцеговине, као држава српског народа, у којој имају сва права и остали мањински народи на нивоу европских стандарда (члан 10. Устава).

Настала је у доба снажног сукоба идеологија, пада једног и формирања другог система, у пожару непотребног и бесплодног грађанског рата. Декларацију о проглашењу Републике Српске донијела је Народна скупштина 9. јануара 1992. године.

Значајни конститутивни акти

Међутим, конституисање Републике започето је и прије, тј. у јесен 1991. године и траје све до данас. Наиме, држава се не ствара једним чином, без обзира на то какав он био, већ се она ствара крајим или дужим процесом у коме се формирају и стављају у функцију релевантни елементи државе. У досадашњем двогодишњем периоду Народна скупштина Републике Српске донијела је десетак конститутивних аката, тј. аката државотворног и уставноправног карактера. Најбитнији за државност Републике су: Одлука о оснивању Скупштине српског народа у Босни и Херцеговини, Декларација о проглашењу Републике Српске, Устав Републике Српске, Уставни закон, Одлука о остајању српског народа Босне и Херцеговине у заједничкој држави Југославији, Декларација о државном и друштвеном уређењу државе, Декларација и Одлука о сарадњи са Републиком Српском Крајином и Уставни споразум о савезу република Босне и Херцеговине.

Сви наведени акти, синхронизовано, утичу на коначну физиономију државе. До проглашења Републике дошло је онда када је било сасвим јасно да ће се распасти федерална Југославија, коју су разориле сепаратистичке и сепаратистичке снаге. Погрешне су оцијене да се СФРЈ распала због тога што је била социјалистичка и што је уведен вишепар-

тијски (плуралистички) систем. Југославија као државна заједница могла је промијенити свој идеолошки модел и политичко уређење, те увести плуралистички систем, тржишну економију, приватно власништво и др., а да при томе остане државна цјелина. (Тако је урадила већина земаља источног блока, па и сама Француска мијењала је систем кроз пет република.) Међутим, Југославија, изгледа, није могла опстати пошто је већина република унутар Југославије и велики број европских држава жељели распад Југославије.

Чињеницом да се СФРЈ распала Србијани су добили државу Републику Србију, Црногорци су добили државу Републику Црна Гору, Македонци државу Републику Македонију, Хрвати су добили државу Републику Хрватску, Словенци су добили државу Републику Словенију, а на путу су били да добију у БиХ државу и муслимани, а Срби у Босни и Херцеговини, као конститутивни народ, остали су без државе. Срби у БиХ су живјели скупа са два остала конститутивна народа, Хрватима и муслиманима, све док није дошло до неприципијелне коалиције двију водећих странака (СДА и ХДЗ), чији је савез био директно уперен против виталних интереса српског народа у БиХ. Систематски од 1990. године српски интереси (у ствари народ) потискивани су на друштвену и политичку маргину, па је била историјска нужност и дужност заштитити властити народ и формирати своју државу.

Рађање нове државе

Први корак био је доношење Одлуке о оснивању Скупштине српског народа у БиХ, 24. октобра 1991. године, други корак проглашење Републике, па онда Устава... Тако је рођена једна нова држава, као правни и међународни субјект.

Република има све елементе државе (територију, становништво и организовано вршење власти). Осим тога, постоје и остали значајни елементи који су као дјелатности у функцији (привреда, школство, здравство, судство, банке, валута, војска, полиција и др.).

Поставља се питање међународног признања државе. Тачно је да Република Српска још није међународно призната. За то има пуно разлога, а прије свега још траје рат, још дефинитивно нису утврђене границе, још увијек није дефинитивно ријешен однос са осталим државним творевинама у БиХ (са Републиком Херцег-Босном и муслиманском републиком) и нека друга питања. Међутим, *de facto* свијет већ призна Републику Српску као државу, пошто су њени представници партнери у мировним преговорима, примају се као званични

представници у неким земљама у иностранству итд.

У теорији постоје два схватања о међународном признању држава. Једно је раширеније и потпуније, по коме држава постаје међународни субјект својим настанком и да новој држави није пресудио међународно признање. Друго је да држава постаје субјект међународног права када ју свијет призна.

Признање *de iure* је неоспорно битно, али је јаче фактичко стање - *de facto*. Признање или непризнање није искључиво плод објективног стања већ израз субјективног става водећих у некој држави. Постоје државе које јако дуго или никако нису признате (нпр. СССР између два свјетска рата, Израел после другог свјетског рата и друге), па су оне ипак биле суверене и самосталне. Фактор вријеме, промјене, и интереси доводе до тога да једна држава ипак буде и *de iure* призната.

Устав Републике Српске отворио је више могућности доградње и дефинитивног моделовања државе. Република Српска као држава може бити самостална, може се ујединити са Републиком Србијом, а може да ступи у заједницу са државним творевинама других конститутивних народа Босне и Херцеговине. Било која варијанта да се дефинитивно прихвати, Република Српска остаје један нови реални и правни субјект, интерног и међународног права.

Борислав Радовић

МИТСКА ПРИЧА

У оно доба кад су ткачи митова вукли митске нити, основ беху облик и начин глаголе имати и бити.

Онда би вукли митске нити и на сва уста и сва звона славили поход у забити разних змајева и грифона.

На сва су уста и сва звона нарочито хвалили претке, тек потом борбе око трона, отмице, прељубе и сплетке.

Посебно су хвалили претке, уносећи у митске свеске подвиге јасне и ретке, одговоре јасне и ретке.

Унели би у митске свеске нешто прљавог митског рубља, никад, међутим, без небеске подршке ни без родољубља.

С нешто прљавог митског рубља, знали су у то доба ткачи митова, прича бива грубља али далеко дуже значи.

15. децембар 1993. г.
Према првим незваничним резултатима, др Милан Бабић, председнички кандидат СДС Крајине, добио највише гласова - 120.039, а његов ривал Милан Мартић, независни кандидат групе грађана, 58.202.

16. децембар 1993. г.
Владимир Жириновски, лидер Либерално-демократске партије, која је добила највећи број посланичких мандата на изборима у Русији, изјавио: "Санкције против СР Југославије су неправичне, и треба их укинути."

21. децембар 1993. г.
У Женеви отпочела нова рунда мировних преговора о бившој БиХ. Учествојују Слободан Милошевић, др Радован Караџић, Момир Булатовић и Францо Туђман, те Мате Бобан. Код свих правовлађује умерени оптимизам.

22. децембар 1993. г.
Права рунда мировних преговора завршена у Бриселу, али без успеха. Муслимани одбили понуђени концепт територија. Наиме, муслимани су незадовољни квалитетом територија (33,3 одсто).

23. децембар 1993. г.
Дејвид Овен у разговорима са новинарима изјавио да се мора испоштовати божићње примирје између три зараћене стране, које би требало да траје од 23. децембра 1993. до 15. јануара 1994. г.

24. децембар 1993. г.
у Бијељини одржана седница Извршног одбора СДС српских земаља (председавао Велибор Остојић), на којој је било речи о припремама за Скупштину уједињених странака, која би требало да се одржи до 15. фебруара 1994. г.

14.
ГЛАС СРПСКИ
6-9. јануар 1994.

СТРПЉЕЊЕ, УПОРНОСТ,

РАЗБОРИТОСТ...

Проф. др Никола Кољевић, потпредседник Републике Српске: Дипломатски значај посете Француској

Јован О. ДЕСПОТОВИЋ

Недавно је један од најугледнијих руских коментатора Јуриј Брагин (Радио-Москва) изјавио да „руководиоци Срба знају да је у условима снажног спољног притиска неопходна истрајност, хладнокривност и разборитост у политици неизбежних компромиса“, као и да „такво њихово постављање већ доноси позитивне резултате“ на међународном плану.

По његовом мишљењу, „најважније је да руководиоци Срба не жртвују државно-националне интересе ради постизања компромиса“. Јер, „мир без слободе није мир већ ropство, док је слобода без мира пут ка новим трагедијама народа“.

Нема сумње да би у контексту ових анализа Јурија Брагина требало сагледати и данашње Сциле Харибде дипломатског признавања српских државних сититета који су настали после распада бивше Југославије а који данас тако несумњиво и тако очигледно постоје.

Супротно људској цивилизацији

При томе, мора се имати у виду да у савременом међународном праву дипломатско признавање једне државе од стране других држава и међународних субјеката није услов њеног постојања (као што то и неки „Срби“ хоће да нам докажу). По савременој тзв. декларативној теорији у међународном праву, да би једна држава постојала, она мора имати становништво, територију и ефективну власт. Супротна је тзв. конститутивна теорија, карактеристична за период феудализма, по којој је за постојање државе било неопходно, поред три поменута елемента, и дипломатско признање од стране других држава.

Та теорија се показала као дубоко супротна људској цивилизацији. Она је и данас, исто као и тзв. верски концертације, дубоко супротна остваривању људских права, без обзира на то што су неки светски центри „демократије“ помешали 21. век са феудализмом.

А када је реч о српским државним сититетима који су настали на територији бивше ав-

нојске Југославије — Савезна Република Југославија, Република Српска и Република Српска Крајина — ситуација у погледу дипломатског признавања је различита за све три новостворене државе.

Условно би се могло рећи да најмање проблема са формалним и фактичким признавањем има СРЈ, коју ипак, данас више нико на свету не оспорава, али коју још увек не признају данашње неоколонијалистичке силе са јасним хегемонистичким амбицијама на Балкану, као ни мале реваншистичке земље из суседства.

Дипломатска ситуација у којој се налази Република Српска, у једном погледу, нешто је повољнија него ситуација у којој се налази Република Српска Крајина.

Наиме, тзв. акционим планом из Вашингтона и потоњим мировним преговорима на основу српско-хрватског мировног плана и касније Овен-Столтенберговог плана, признато је конфедерално устројство бивше БиХ (и то као нека врста „прелазног решења“). То једноставно значи да ће дипломатско признавање РС уследили одмах по потписивању мировног плана, док ће формално признавање од стране појединих држава бити одређивано конкретним околностима.

Живот са браћом

Не треба губити из вида чињеницу да је РС фактички призната, заправо, и самим учешћем њених представника на мировним преговорима, што је велика разлика у односу на, на пример, већ заборављену Лондонску конференцију када је председник Радован Караџић био чак физички онемогућен да се појави у сали. Са друге стране, не треба губити из вида ни чињеницу да су дипломатско признавање и сама дипломатија један процес, као и да је неопходно континуирано активно и офанзивно спољнополитичко наступање, као што је то чинио потпредседник Никола Кољевић током своје летошње посете Француској.

Конечно, може се и даље размишљати о „алтернативној“ стр-

• Руски коментатор Јуриј Брагин указује на то да је за „дипломатско печалење“ постигнутих политичких и војних резултата „најважније да руководиоци Срба не жртвују државно-националне циљеве ради постизања компромиса“ • Данашњи „нови светски поредак“ шести је „нови“ поредак који се у Европи успоставља од почетка прошлог века, а Срби су још увек на својим огњиштима, јер су своју слободу криво платили управо зато да би ту и остали

атегији“ у односу на „нови светски поредак“, уз признавање и успостављање дипломатских односа са новоствореним државним сититетима које не признају господари новог света, као што је било у случају признавања Републике Нагорн Карабах од стране Републике Српске.

Што се тиче дипломатског признавања РСК, на пример ове српске државе се најбоље може видети колико дипломатија одређених земаља зависи од конкретних интереса великих сила. За РСК ситуација на том плану је нешто сложенија, што не значи да је аутоматски много неповољнија. Сложеност у процесу дипломатског признавања РСК повезана је, такође, и са чињеницом да је то, међународно-правно гледано, територија која је под заштитом Уједињених нација.

Ипак, потпуном применом Венсовог плана, у чијој је првој тачки јасно предвиђено право народа на самоопредељење, доћи ће до легализације независног и самосталног државног статуса РСК, чиме ће бити испуњене све претпоставке за њено признавање. У том процесу ништа нађе значајни чињеница да је у неколико резолуција Савета безбедности ОУН РСК проглашена саставним делом Хрватске, исто као што ништа неће значајни све остале хрватске учене и празне претње.

Ради што активнијег постављања на дипломатском плану, представници РСК морају што чешће чинити потезе као што је била недавна посета парламентарне делегације РСК Бугарској, која је Хрватску и њене господаре буквално довела на ивицу лудила. Тадашње реакције Загреба, Бона и Вашингтона то су најбоље показале.

У читавом том „дипломатском галиматјасу“, као најважнија, ипак, остаје чињеница да су Срби данас једини независан народ на Балкану и у Европи.

И то је сигурно најзначајније, јер су Срби и данас, на крају 20. века, успели да одбране своју слободу, територије, право на самоопредељење и национално достојанство.

Свет ће, пре или касније, то морати да призна из једног једноставног разлога — Србе нико не може отерати са њихових огњишта.

Уосталом, данашњи „нови светски поредак“ је шести „нови светски поредак“ који се гради од почетка прошлог века. А Срби су још увек на својој земљи, спремни да одбране своје државе и своје право да живе слободно и са својом браћом.

Конечно, дипломатија је само доказ политичке одређене земље, а већ су многе земље света почеле да ревидирају своју политику према Србима. Полако ће то укинути и све друге.

У томе и јесте смисао, да се вратимо на почетак речи Јурија Брагина.

Ранко РИСОЈЕВИЋ

СНАЈПЕР

Између ока и циља, загометка стакла, враћени, чаролија која ослобађа — ту је, на дохват руке, вечије тијело. Јасно чело, нос и усне страсне, груди, леђа, рамена, бокоси, ноге у покрету — коме се то дају у радосни ведри дан!

Општен временом, у природитељској дубрави, чита своју омилјену малу црну књигу, у цети му је, у посвећеном простору, увијек при руци, већ дуго његово дио, чарста основа лакокрилог духа — помоћу ње с Господарем ове чаролије и небеског блаженства разговара.

Зенон је рекао да стријела не стиже до циља, али овдје убија поглед, брине везе земаљске, шаље у висине слободну душу; књига нада у траву, по мој тијело, као љубавници у коначном загрљају.

РАТ У ОБЈЕКТИВУ СВЕДОЦИ ДОГАЂАЈА

Од далеке 1856. године, када су се појавиле прве ратне фотографије, записнички књижевник пера сврстали су се у неписане сведоке догађаја, свега што човек чини и чиме се, у тренутку, уписује на страшицу историје.

Да би памћењу заувек биле доступне, остају архиве које подсећају, ономину, заоставају...
 Црно-бели филмови играју „своју“ улогу и данас, када је безумље онемоћало, када су се крвници опет датили ножа, а народ невин страдава.
 Године 1991, 1992, 1993. су иза нас... Рат још траје. Од западне Славоније, Посавине, коридора, па до сарајевског пакла и херцеговачког ратишта „блицдају“ фото-апарати... Редају се слике... Фото-репортери Информативне службе Првог крајишког корпуса са првих линија фронта, у јесу борби, у најдраматичнијим тренуцима операција, бележе историју. Они су свугде где рат траје — и међу избеглицама, и међу ратницима, на пукистима ризнице, међу својим народом!
 Једнакост фотографија у данашњем журналу „Глас српског“ само су месец филма и месец времена које су од заборава сачували Радивоје Павичић, Миливоје Павичић, Ранко Ђуковић, Растко Остојић, Даворин Рељић и Бранко Лазић.

Бранко ЛАЗИЋ: Српски територијалци испред запаљеног моста у Градишци (почетак борби у западној Славонији, августа 1991)

Растко ОСТОЈИЋ: Агонija избеглица (Бања Лука, 1991)

Даворин РЕЉИЋ: Први повратак кући (канал Струја, 1991)

Ранко ЂУКОВИЋ: Вукови на Трамошници (септембар 1992)

Ранко ЂУКОВИЋ: Дервента (маја 1992)

Ранко ЂУКОВИЋ: Модрича — пробој коридора (28. јуна 1992)

Миливоје ПАВИЧИЋ: Специјална бригада МУП-а у акцији хватања терористичке групе у Старом Мајдану код Савског Моста

Радивоје ПАВИЧИЋ: Озрен (јануар 1993)

Радивоје ПАВИЧИЋ: Размена код Градача: Коначно у заробљеништву... (маја 1993)

Радивоје ПАВИЧИЋ: Живот опстаје (Влашић, јула 1993)

Миливоје ПАВИЧИЋ: Сарајево (фебруара 1993)

И ХАЛА ЈЕ ФРОНТ

Бождар Антић, председник Привредне коморе Републике Српске. Припремају се мере за што успешнији старт привреде по завршетку рата

Пантелија ГЛАМОЧАНИН

Недавно сам привреде Републике Српске и Републике Српске Крајине у Београду показао је да привреда на српским просторима западно од Дрине ипак није мртва. Показало се да упркос ратним дејствима, великом броју радника из производње ангажованим у ратним јединицама, санкцијама Уједињених нација и визу тешкоћа које је прате већ трећу годину, привреда у новорођеним српским државама жилавица него што се то у први мах слутило. На основу у овом тренутку доступних показатеља, може се закључити да је она преживјела своје најтеже вријеме и да се сваки даном све више буди из ратног мамурлука. Није ријеч само о трговини и дијелу услужних дјелатности већ и о најважнијем сегменту привреде - производњи која са побољшаном енергетском ситуацијом у Републици Српској узима и неочекивано велики замаха.

- Свеми је сигурно да се произвођача у Републици Српској буди и расте упркос и сада присутним тешкоћама којесе одnose на ратне прилике и санкције због којих је онемогућена набавка репроматеријала у великом дијелу индустријских капацитета, али због којих је и сужено тржиште на које би се могли пласирати производи, чији квалитет нимало не заостаје за свјетским стандардима. Међутим, Привредна комора

● Уз победе на војничком плану и одбрану српских простора у Републици Српској, отвара се још један, веома тежак фронт - привредни

предузима већ кораке како би што спремније дочекала крај рата, који је ипак све ближе и тиме обезбиједила старт привредних организација у новим, бољим условима, што значи обезбиједила привредни раст потребан за брзу обнову привредне структуре државе. Управо зато је републичка Привредна комора почела израду и реализацију пројекта „Последнице рата и стратегија обнове Републике Српске“. То је пројекат у чијој изради учествују сви могући научни потенцијали из Републике Српске и из свих српских земаља. Тај пројекат је разматран на свим нивоима и добио је апсолутну привредну и политичку подршку. У овом тренутку ради се на три приоритетне теме које су у фази израде. Већ у другој половини јануара имаћемо материјал који ће захватити тему „Мјере текуће економске политике Републике Српске“, каже Бождар Антић, председник Привредне коморе Републике Српске.

Дакле, уз побједу на војничком плану и одбрану српских простора у Републици Српској, отворен је још један фронт. Фронт за стварање свих предуслова који ће омогућити да нова српска држава у миру све своје потенцијале окрене према стварању нових вриједности и материјалних добара за бољи живот српског народа и грађана.

Републике Српске. Наравно, битка ни на овом терену неће бити нимало лака. Требаће засукаати рукаве, превазићи личне партијалне или пак регионалне интересе и за добробит заједничке државе окренути се заједничким нап цљевима.

- Привреда не познаје границе. Зато је њено затварање у неке локалне и регионалне оквире потпуно апсурдно и прије свега такве тенденције могу бити само плод нечијих личних интереса или сујете појединаца или одређених групација. Ми морамо обнoвити растурене привредне системе, по сваку цијену избјегну дуплирање производних капацитета, стимулирати улагања приватног капитала

И бањолучки „Јелшињград“ ће имати, као и други привредни капацитети, значајне задатке

ЗНАЧАЈ ЖЕЛЕЗНИЧКОГ ПОВЕЗИВАЊА СРПСКИХ ЗЕМАЉА

Рајко РАДОВАНОВИЋ

Овај корак, ова пруга, није само крупан корак ка миру него је у исто време и одговор онима који хоће да продуже рат. Наши противници продужавају рат и одбацују мир, а ми одговарамо привредним корацима - рекао је др Радован Караџић, председник Републике Српске, 5. новембра ове године код шећеране у Великој Обарској, отварајући радове на изградњи железничке пруге Бијељина - Брчко-Милошевац.

Није било ни боље прилике ни примеренијих речи да се обележи тренутак у коме

је Република Српска: тежња да се заустави рат, да се окренемо миру, да ујединимо српске земље, оживимо привреду, да процвета култура. Наиме, ова пруга, кад се заврши, чиниће део магистралне пруге Книн-Бихаћ-Нови Град-Бања Лука - Добој - Модрича - Бијељина - Шид - Београд и представљаће најважнију везу српских земаља. Од изузетног значаја је и то што ће пруга у целости бити изграђена на српској земљи и што на њу у будућности нико неће моћи присилно стављати рампу. Памтимо да се управо то догодило непосредно пре почека рата у бившој Босни и Херцеговини, прекидањем саобраћаја пругом тузла-Зворник, када српске територије остају без

● Изградњом пруге Бијељина-Брчко-Милошевац „отвориће“ се магистрална пруга Книн-Београд, која ће тада бити најважнија саобраћајница српских земаља ● Годишње ће овом пругом бити превожено око 3,5 милиона тона робе и око милион путника

железничке везе са матицом Србијом. Значај пруге Бијељина-Брчко-Милошевац ни приближно се не исцрпљује у привредним и политичким разлозима. Друмски саобраћај једноставно не може да задовољи све транспортне потребе три републике. Затим, километар пруге дватри пута је јефтинији од аутопута. А изградњом 77,5 километара ове пруге и

решењем прекида код Бихаћа „отвара“ се око 650 километара магистралне пруге од Бенковца преко Книна и Бање Луке до Београда и даље према северу, у свет. Железничко повезивање српских земаља услов је да неколико привредних тиганата у Републици Српској и Србији обнови своју производњу. Најкарактеристичнији пример је Железара у Смедереву, која не може да ради без руде из Љубије, као

ла и пробијати се према европским и свјетским тржиштима. Другачија понашања за једну државу која излази из рата била би чисти луксуз и проузроковала би привредни хаос, неолојалну тржишну утакмицу и успорила обнову привредне структуре државе - наглашава Антић.

Разумије се, да би се сви већ сада, истина у грубим цртама привредни циљеви постигли, дио терета ће морати понијети држава и њени институције власти. Наиме, уз чињеницу да је привреда Републике Српске преживјела трогодишњи рат, да су сачувани њени темељи и да се полако али сигурно буди из ратног мамурлука, за ње даљи, рецимо послеријатни раст, држава ће морати, односно њена Влада и ресорна министарства, обезбиједити механизме и законску подлогу који ће бити примјерени времену и који ће стимулисати, а не бити кочица даљем привредном напретку. У противном, уз сву способност и сналажљивост привредника Републике Српске који су, зашто то не рећи данас када обилежавамо други рођендан наше државе, положили испит, поново ће услједити стање учмалости и одржавања производње на нивоу тек толиком да се преживи.

ОЖИВЉАВАЊЕ НА РАТЕ

Љуба КОСТАРОВ

Никад ми се тако моћно није у свест уцртавала једна народна пошалица као у време прве посете Дервенти по коначном ослобођењу града она знана дервентска:

„Ој, Дервенто, мораћу те сликат, не могу те заборавит' никад'...“ Толике су паравојске и парајединице зулумарили овим градом и њеном околином, толико тога чинили сви ти назови „војници“ да га разруше, да је, пошто је Војска Републике Српске одлучно ослободила те рушевине, на сваком трагу, сваком кораку била видљива намера свих тих „хунташа“.

—А по толиким масовним гробницама потврђује се и намера тих „приоразумника“ да посве сатру, збришу српски народ одавде - причаше ми тада, приликом прве посете у слободи Дервенти, њен бранитељ, колега Недељко Буркановић, показујући видео-траку коју су припадници СЈВ и војне милиције направили приликом открића једне од тих масовних гробница Срба где су они, као звериње, уништавани и у јама бацани.

И то само, и искључиво, зато што су Срби!

Живот се враћа

Са Буркановићем и колегом Драшком Одићем, у пратњи војне милиције, за сваки случај, злу не требало, провлачимо се кроз рушевине посве разореног, спаленог, опљачканог и на мртво тло земље „баченог“ града. Препознајемо куће неких

знанаца, посебно дом успешног пословног човека, једног од организатора СДС овде, Небојше Прерадовића. Имао је пре рата и локал, и ту кућу, био своједобно директор прелепог, новограђеног хотела... а сада, ево, сае су то само пуке рушевине, зграиште, ломљавине...

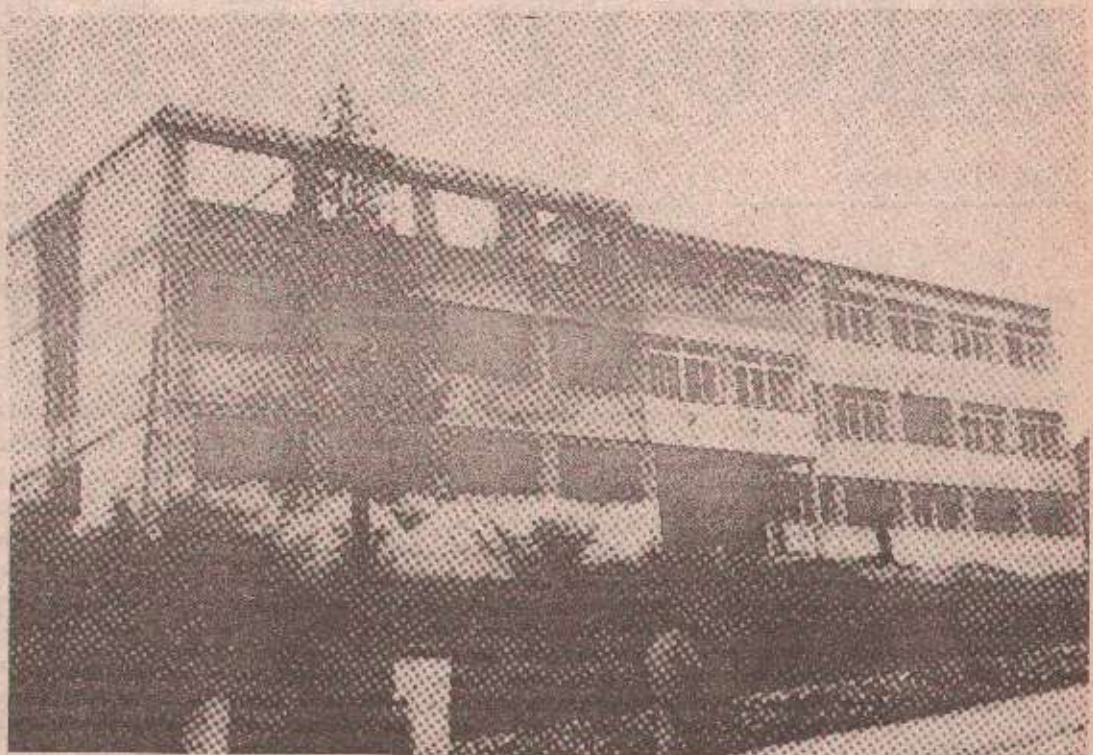
—Обишли смо све у граду до чега се, разумно, доћи може — прича, сузних очију, брадати Дража Одић, показујући зграду где су му били Радио и „Дервентске новине“, од чега, ето, не остава баш ништа. — Јадно је све и тужно, до те мере неразјашњиво, да је потребно доста умешности у размишљању како се, рођеном ту, осоколити и у ове рушевине вратити...

Ни данас, добру годину после, не може се човек ослободити утиска посве разрушеног града. Ниједна зграда, ниједан објекат, ниједна целина нису читави.

● **Како се сасвим нови живот враћа у „мртви град“, како још интензивније оживети привреду, како уопште заборавити негдашњу, а почети памтити нову Дервенту**

Све је рушевина и руина, зграиште, лом бетона, железа, цигле, малтера, црепа... И тама човек да то заборављати почне, поново се обрех у Дервенти.

—Живот се, видиш, враћа овамо, човече! Радио је одавно прорадио, куће „скупљамо“ по улицама, оправљамо и усељавамо. Приреда је већ отпочела нови живот, дижемо се попут Феникса, на рушевинама - прича у Фабрици обуће директор Сло-

Дервента: Живот буја на рушевинама

праве се успоредбе шта је више страдало. Али, живот се, посве нови, у свој својој пуноћи, вратио у град. На пијаци, рецимо, ври као у кошници. Свега и свачега, што се оно каже, „од игле до локомотиве“.

Полет на рушевинама

—Да, мој брате, живот се враћа, град оживљава, али још и те како боле ране све нас, али и сам град, па не знамо како од тог бола побећи, како преболети - вели Буркановић. — Нарочито тешко падају открића да је, примерице, дојучерашњи комшија учествовао у масакру сво-

јих суседа и то, где чуда, истицао се свирепшћу моћника над жртвом.

А ни моћник не беше, ни разлог да жртва жртвом постане. У школама, основним и средњим, исто тако - живо. У „певари“, штампарији, „металци“, трговини - свагде се ради, нешто ново гради, на рушевинама се трага за овим моћним полетом - Фениксовим. Улице оживеле, квартали такође, рашчишћен чак и простор Стакларе, кафићи раде, могуће је и хотел да приздрави, Дом Војске је „оздравио“, Дом здравља такође. У објективне камере „стаје“ нека нова Дервента и потврђује се она пошалица Дервентићана: „Ој, Дервенто, ја те хоћу сликат, не могу те заборавит' никад'...“

ЖИВОТА

што ни рудник не може да ради без железаре. Ту је и дрвна маса, коју из Републике Српске и Републике Српске Крајине треба превести до произвођачких и потрошачких центара у Србији. Због свега тога пруга, која јесте велика инвестиција, јесте и инвестиција која би се, по грубом прорачуну, исплатила за четири-пет година. Сличног пројекта Република Српска у овом тренутку нема.

Пруга, чија се прва деоница од Велике Обарске до Бијељине, у дужини од десетак километара, управо гради, у првој фази биће заправо индустријски колосек више категорије. Њом ће се највише користити привреде три републике, али неслужити и за превоз путника. Са-

дашње анализе кажу да би том пругом годишње било превозено око 3,5 милиона тона робе и око милион путника. Касније, у другој фази, пруга ће бити електрификована.

Потребно је истаћи да је још раније, док је постојала СФР Југославија, планирана изградња „јужне трансферзале“ која би Љубљану, преко Карловца, Новог Града, Бање Луке, Добоја и Зворника, повезала са Београдом. Изградњом пруге Бијељина-Брчко-Милошевац и, касније, изградњом пруге Бијељина-Пријвор (у Србији), чиме би се омогућила веза са трасом Шабац-Зворник, била би заправо завршена та „јужна трансферзала“, која повезује све српске крајеве јужно од Саве.

МИЛОШ КОРДИЋ

ДЈЕДОВ ОПРОСТ

Хоћу брегове ове да запишем, у себи прије смрти, прије ноћи о којој су ми давно говорили да је моја старачка ноћ, мој опрост с вама, уз вечеру Ено ми лелек горе, ено ми рева срдаћа ено ми даждевааци (бурињаци, како су старци говорили), ено ми звијезде и мир, о моје да су очи које све то виде Вечерајте добри и драги, вечерајте у мојој мушци коју славим, коју су ми давно изабрали и ја се поносим њоме Ја устајем над каменом и зборим мудро о животу, вама сам овдје муж и отац дјед и прајед, родбеник родњи ваш Хоћу да знате све о земљи коју копате и сијете, с које сунце жањете за дјецу своју, за оне који ће о вама добро словити и књиже знамените писати Храброст је моје право; завјетујем вам здраво чело и дубок сан пред путе Само храбри храбре штују, само храбри муње везују, звијезде небеске коју испијам ову чашу за дјецу која ме гледају

Сад, када човек у свести има три „слике“ града, не зна којој да да предност у памћењу - оној од пре рата, дивној и као из песме Даре Секулић да је „град из града нешто друго него град са брда“, или онај из првих дана по ослобођењу, рушевној и посрнулој на колена, или овој, данашњој, у коју се живот новом снагом стваралаштва враћа. Све три те слике су још толико моћне свежином да је добро „слагати“ их, можда, у јединствени мозаик наших стравичних „историјских превирања“. Шта је све рат ако не и запамћење Дервенте из сва три њена виђења“.

21.

ГЛАС СРПСКИ
6-9. јануар 1994.

ЧУВАРИ СРПСКЕ ДУХОВНОСТИ

Нада ПУВАЧИЋ

Речи спајају људе, а музика спаја време. Једноставност ове поруке потврдила се и недавно, оне децембарске вечери када је Бања Лука обележавала стогодишњицу Српског певачког друштва „Јединство“.

Под сводом велике сале некадашњих Банских двора, под куполама Саборног храма Свете Тројице треперила је литургија Стевана Мокрашца. Нови гласови бањолучког „Јединства“ сликали су праву звучну фреску, ништа мање свечану од оних које красе Сопоћане и Манасију. „Тебе појем“ освајала је запретење просторе, између редова многобројних, нових слушалаца, који су литургију Светог Јована Златоустог те вечери слушали први пут. На звучном мосту спајали су се време данашње и време прошло, обојено истоветном српском патњом и надом. Снагу, да се патња преброди а нада ојача, као увек до сада и те децембарске вечери, улежала је српска духовна музика. Она је опет са нама, „Јединство“ се више никада неће угасити.

Музика — језик истине и вере

Било је свечано тих дана у Бањој Луци. На тродневне свечаности великог стогодишњег јубилеја стигли су гости из Београда, „Јединству“ се приближили пријатељи музике. Свечана литургија, парастос упокојеним члановима „Јединства“, освећење заставе, свечана Скупштина, два концерта, гости, Бањолучанке — Радмила Смиљанић и Дуња Смић примадоне београдске опере, диригенти, свечани мушки гласови. „Права народна свечаност“, баш као 1905. године, о Петровдану, на прослави освећења заставе „Јединства“, коју су хроничари убележили као „незаборавне дане целог српства, када је бањолучкој Србадији на опште изненађење Земаљске владе у Сарајеву и Бечу, стигао силан свет српски из свих кр-

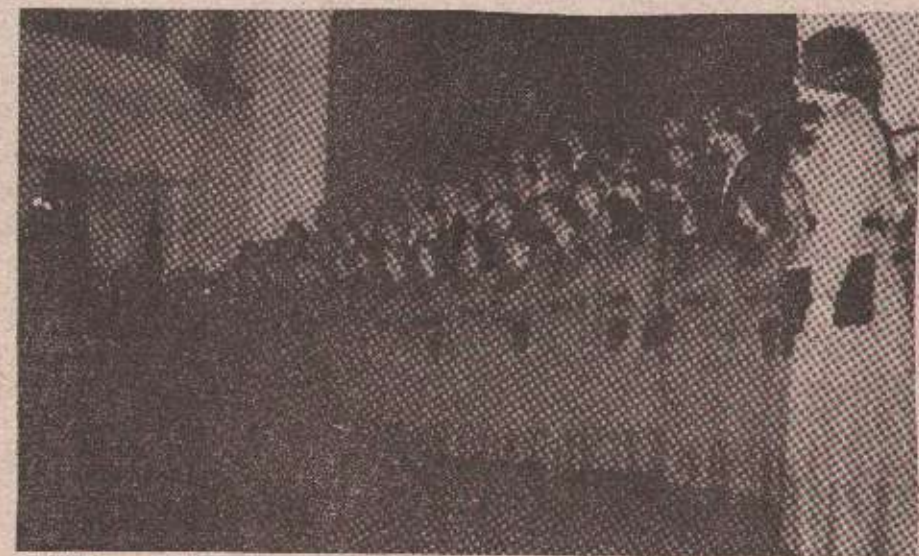
ајева у којима Срби живе“. Бродом „Шумадија“ стигли су из Београда специјални дописник „Политике“ и 150 чланова Београдског певачког друштва. У име друштва „Гусле“ из Мостара овој прослави „Јединства“ присуствовао је и Алекса Шантић, који је и аутор текста химне СПД „Јединство“. Било је свечано овог децембра у Бањој Луци, уз стогодишње, а подмлађено „Јединство“ које је за свога века и испод гласа певало или сасвим заћутало као 1914. и 1941. године. Основано 1893, градило се на јасном принципу да је музика језик истине и вере у Бога и човека. Уз неколико значајних институција грађанске Бање Луке и српског народа (Српска читаоница 1868. године, Српска „Просвета“ 1903, Српска основна школа — 1832. године) „Јединство“ је за српску Бању Луку било гласан представник националног буђења, поготово крајем прошлог века, који из цивилизоване Европе доноси велике промене у турске провин-

● На бањолучкој културној и музичкој сцени „Јединство“ ствара праву звучну фреску. Док под куполама храма трепери Мокрашчева литургија, подмлађени стогодишњак својим снажним гласом повезује веру, традицију и истину српску, коначно без страха да ће ово „народно појаше“ икада више утихнути

ције. Поугледу на бањолучко „Јединство“ у тим годинама оснивају се бројна певачка друштва у свим већим варошима Крајине: „Вида“ у Приједору, „Змај“ у Дервенту, „Бранко“ у Прањеву, „Југовић“ у Бићаћу, „Јакшић“ у Кључу. Духовном и световном музиком која је одражавала непресушну народну снагу и неговала најузвишеније идеале српског народа, ова друштва су деловала као најелитнији представници националног покрета. Историја, традиција и култура брижљиво су неговане у њиховом крилу, не само кроз хорско певање него и бројне манифестације које су биле чувари српске духовности.

„Повесница“ као обавеза

Желећи да уз велики јубилеј подсети на значај СПД „Јединство“ за културни

СПД „Јединство“ на свечаном концерту, уз стогодишњицу: Српска духовна музика спаја време данашње и прошло доба

живот грађанске Бање Луке, др Ђорђе Микић, историчар, урадио је малу Повесницу, чија је промоција увеличала овогодишњу прославу. Пуна драгоцених података, ова студија истовремено чини хроником настајања српске Бање Луке, од Влаха-махале до Српске вароши, бранику о буђењу српског грађанства које се организује у културном, верском, просветном и политичком животу и чува српску духовност, поготово у време краја турске и нове аустроугарске окупације.

О томе је управо на обновилајској Скупштини, 20. јуна 1992. године, говорио протојереј Ратко Радујковић, који је са групом угледних бањолучана и био иницијатор обнављања СПД „Јединство“.

„Стотину година јесте мало за дубину српског памћења а велико за историју једног српског певачког друштва, које ће као васколики српски народ бити кажњен

због своје љубави према вери, традицији, српској прошлости, светосављу и Видовдану“. Сличне „казне“ више се неће понављати. Мешовити хор СПД „Јединства“ израста на бањолучкој музичкој сцени и чврсто повезује нити новог времена са старим добом. Хором, који је 1992. године имао 25 а данас 100 чланова, а за протеклу годину дана имао 60 наступа, успешно руководи професор Немања Савић, диригент. Како сам каже, овај млади хор желео се огледати у извођењу музичких бисера Стевана Мокрашца, који представљају врхунце у баштини српске духовне музике. Позив на Југословенске хорске свечаности у Нишу, сарадња са угледним београдским хором „Браћа Барух“ и обрада врхунских хорских композиција српских, славенских и других аутора, планови су овог агилног диригента и све гласнијег бањолучког хора. Век који је иза њега обавеза је сваког члана „Јединства“, поготово за ново доба које је пред нама. „Јединство“ је онај снажни глас који са српском традицијом и културом живи у пуном сагласју, коначно без страха да ће „српско народно појаше“ икада више утихнути.

ЗА РАЧУНАЊЕ

рчета, Мирко Кукољ Дон, ни Слободан Драгаш палету рата из руку не испуштају. Под noktима им, као да је ср-

асла, боја црвена. И плава... Вечерас у бијељинском Дому културе, у бањолучкој галерији „Уникат“, сутра у

приједорском позоришту... Хуманитарне аукције. Приход намењен равеном борцу, сиротишту, гинеколошкој клиници, деци погинулог хероја... Цене ниже од стварних. Лицитације се са смрћу такмиче.

„Еј, Змијање“... Двадесет осми пут под Кочићевим сенкама окупи се збор народни. Белом погачом и сољу дочекаше Срби висоравни госте и из Грчке, Румуније, Кипра. „Еј, Змијање“...

И све то записано — у „Просвјетином“ „Календару“, у „Огњиштима“, „Видослову“, „Српској војсци“, „Крајишком војнику“, „Сарајевским новинама“, „Новим крилима“, „Шеснаестој“, „Српском слову“, „Змијању“...

Залева српско певачко друштво „Јединство“. Хор стогодишњи орфејском на-

родним одзвања. Боже правде, ускликнусмо с љубављу у „Вралчићи“ довршише песму.

Хамлет заноћно на Книнској тврђави. Први крајишки позоришни фестивал отворили су крајишки глумци. „Бенерал Милан Недић“ поручује: „У памет се Срби. Једном заснагда да будемо иста количина за рачунање!“ „Семе“ први пут на Стеријином позорију. У Приједору одржан фестивал аматерских позоришта Републике Српске. „Дупло дно“ домаћина одвело у Врање, на југословенско такмичење. У исто време, у Милићима родила се „Српска сцена“.

Трајала је божићна прича Јежа Јежића и збуњеног вука у плавим бојама снјига, Крајишког дјечијег позоришта у које се заљубно редитељ из Новог Сада, Лука Кеџман, зачаран мирисима,

загризао је јабуку крајишког трајања.

Па, ово је уметност... У Плашком, Блацама, Петрињи, Глини, Костајници, Српу, Лакташима, Београду, Удбини, Новом Саду, Шапцу, Крушевцу, Смедереву, Крушевцу, Подгорици, Руми, Сремској Митровици, Приштини, Србу, Доњем Лапцу, Книну, Глини, Врховинама, Приједору, Бијељини, на Палама, у Власеници, Зворнику, Дрвару, Бањкој Паланци, Бањој Луци... вијоре се заставе културе Републике Српске. Встар не престаје!

23.

ГЛАС СРПСКИ
6-9. јануар 1994.

Претор из представе „Семе“, којом је Крајишко народно позориште први пут учествовало на Стеријиним позорију у Новом Саду

Четвртак, 6. Јануара

ТЕЛЕВИЗИЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Програм емитује Телевизија Бања Лука и Канал „С“
12.00 - Отворени програм Канала „С“...

Телевизија Бања Лука

12.00 - Отворени програм, 19.00 - Дневник ТВ Бања Лука, 19.30 - Дневник ТВ Београд...

ТЕЛЕВИЗИЈА БЕОГРАД

Први програм
6.20 - Музички спотови, 6.30 - Јутарњи програм, 9.00 - 24 часа усвету...

РАДИО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Студио „С“ емитује програм на средњем таласу 13.45 КХз или 240 м и мрежи ултракратких таласа 92.8, 92.7 МХз...

РАДИО-ТЕЛЕВИЗИЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ-РАДИО-БАЊА ЛУКА ПРВИ ПРОГРАМ НА УКТ-ФРЕКВЕНЦИЈАМА

Јутарњи програм - од 6.00 до 8.00, 5.55 Најава програма, 6.00 Јутарњи Дневник Радио-Београда...

грама, 23.00 МОЈА ПРИЧА (ВЕСТИ: 17.30 18.30 19.30 20.30 21.30 22.30 и 23.30)
24.00 - ЗАЈЕДНИЧКИ ПРАЗНИЧКИ ПРОГРАМ 1. и 2. програма.

БИГ-РАДИО

6.00 - 8.00 ДОБРО ЈУТРО БАЊА ЛУКА!
8.00 - 12.00 ПРЕПОДНЕВНИ ПРОГРАМ, 12.00 - 16.00 БИГ-ШАРЕНИЦА...

Петак, 7. Јануара

ТЕЛЕВИЗИЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Програм емитује Телевизија Бања Лука и Канала „С“
12.00 - Отворени програм Канала „С“...

ТЕЛЕВИЗИЈА БАЊА ЛУКА

12.00 - Отворени програм Канала „С“, 19.00 - Дневник ТВ Бања Лука, 19.30 - Дневник ТВ Београд...

ТЕЛЕВИЗИЈА БЕОГРАД

6.20 - Музички спотови, 6.30 - Јутарњи програм, 9.00 - 24 часа усвету, 9.30 - Школски програм...

РАДИО-ТЕЛЕВИЗИЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ-РАДИО-БАЊА ЛУКА ПРВИ ПРОГРАМ НА УКТ-ФРЕКВЕНЦИЈАМА

Јутарњи програм - од 6.00-8.00, 5.55 Најава програма, 6.00 Јутарњи Дневник Радио Београда...

НО, 20.00 ВЕЧЕРЊИ РАЗГОВОРНИК, 23.10 СОЦИОЛОШКА ПРИЗМА (Вести: 17.30, 18.30 19.30 20.30 21.30 22.30 и 23.30)
24.00 ЗАЈЕДНИЧКИ ПРАЗНИЧКИ ПРОГРАМ 1. и 2. програма

РАДИО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Студио „С“ емитује програм на средњем таласу 13.45 КХз или 240 м и мрежи ултракратких таласа 92.8, 92.7 МХз...

Субота, 8. Јануара

ТЕЛЕВИЗИЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Програм емитује Телевизија Бања Лука и Канал „С“
12.00 - Отворени програм Канала „С“...

ТЕЛЕВИЗИЈА БАЊА ЛУКА

12.00 - Отворени програм Канала „С“, 19.00 - Дневник ТВ Бања Лука, 19.30 - Дневник ТВ Београд...

ТЕЛЕВИЗИЈА БЕОГРАД

Први програм
7.20 - Музички спотови, 7.30 - Јутарњи програм, 9.55 - Најава програма...

РАДИО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Студио „С“ емитује програм на средњем таласу 13.45 КХз или 240 м и мрежи ултракратких таласа 92.8, 92.7 МХз...

РАДИО-ТЕЛЕВИЗИЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ-РАДИО-БАЊА ЛУКА ПРВИ ПРОГРАМ НА УКТ-ФРЕКВЕНЦИЈАМА

ЈУТАРЊИ ПРОГРАМ - од 6.00 - 8.00, 5.55 Најава програма, 6.00 Јутарњи дневник Радио-Београда...

ДРУГИ ПРОГРАМ РАДИЈА НА УКТ-ФРЕКВЕНЦИЈИ: 95,3 МХз

17.00 - НАЈАВА ДРУГОГ ПРОГРАМА, 18.15 ЛИРИКА НОЋИ, 18.35 ДЕЧИЈИ РАЗГОВОРНИК...

Недеља, 9. Јануара

ТЕЛЕВИЗИЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Програм емитује Телевизија Бања Лука и Канал „С“
12.00 - Отворени програм Канала „С“...

ТЕЛЕВИЗИЈА БАЊА ЛУКА

12.00 - Отворени програм Канала „С“, 19.00 - Дневник ТВ Бања Лука, 19.30 - Дневник ТВ Београд...

ТЕЛЕВИЗИЈА БЕОГРАД

Први програм
7.20 - Музички спотови, 7.30 - Јутарњи програм, 9.55 - Најава програма...

РАДИО РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Студио „С“ емитује програм на средњем таласу 13.45 КХз или 240 м и мрежи ултракратких таласа 92.8, 92.7 МХз...

Table with 10 columns: АУТОР, БРОЈ, БИЛО КО, В. ЈАНУАР, ИМЕ ГЛУМЦА, АМЕРИЧКИ КОМИЧАР, СЛОВА, ДО ДНА, РАДИО-ТЕЛЕВИЗИЈА, and other details for the play 'Скандинавка'.

КРИМИ-ПРИЧА У НАСТАВЦИМА (4)
ОСВЕТА РОЈА ХИЛА
АЛ МИЛС
Но, Кидла није било, а био је тмуран, лош дан као да се спремава киша...

ВРЕМЕ
БАЊА ЛУКА, 5. Јануар - У Републици Српској Крајина данас је дошло до престанка падавине и побољшања временске ситуације...

АФОРИЗМИ
Говорили су да снага долази из стомака, а памет из главе. Међа изгледа да је једно и друго долази из пољњачице.

ДП "КРАЈИНА | ГАС" д.о.о.

БАЊА ЛУКА

ПОСЛОВНИМ ПАРТНЕРИМА, БОРЦИМА
ВОЈСКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ, ГРАЂАНИМА
ПРАВОСЛАВНЕ ВЕРОИСПОВЕСТИ ЖЕЛИМО
СРЕТАН БОЖИЋ
ТРАДИЦИОНАЛНИМ ПОЗДРАВОМ

ХРИСТОС СЕ РОДИ

И ЧЕСТИТАМО

9. ЈАНУАР - ДАН РЕПУБЛИКЕ

ИНДУСТРИЈА
СВИДЕНИХ
ТКАНИНА Д.Д.

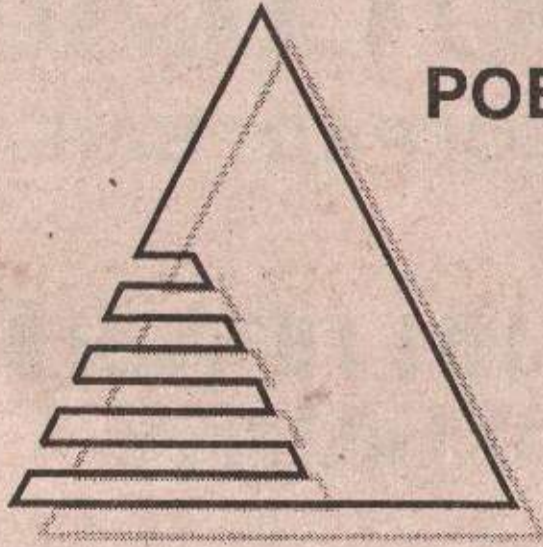
ЧЕЛИНАЦ

ЦЕЊЕНИМ ПОСЛОВНИМ ПАРТНЕРИМА И КУПЦИМА,
БОРЦИМА ВОЈСКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
И ГРАЂАНИМА ПРАВОСЛАВНЕ ВЕРОИСПОВЕСТИ
ЧЕСТИТАМО БОЖИЋНЕ ПРАЗНИКЕ
ТРАДИЦИОНАЛНИМ ПОЗДРАВОМ
ХРИСТОС СЕ РОДИ

ГОСТИМА, ЦЕЊЕНИМ КУПЦИМА, ПОСЛОВНИМ ПАРТНЕРИМА
И БОРЦИМА ВОЈСКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

РОБНА КУЋА И РЕСТОРАН

АДРИА
БАЊА ЛУКА

ЧЕСТИТАМО БОЖИЋНЕ ПРАЗНИКЕ

УЛ. КРАЉА ПЕТРА I КАРАЂОРЂЕВИЋА БР.49
ТЕЛ:078/12-270,12-290,22-234
ФАКС:078/12-258

ЕНЕРГОПЕТРОЛ Д.О.О.
БАЊА ЛУКА

ПОСЛОВНИМ ПАРТНЕРИМА, ЦЕЊЕНИМ ПОТРОШАЧИМА,
БОРЦИМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ И ГРАЂАНИМА
ПРАВОСЛАВНЕ ВЕРОИСПОВЕСТИ
ЖЕЛИМО СРЕЋНЕ

БОЖИЋНЕ ПРАЗНИКЕ

МТП

БОСКА

ДД, Бања Лука

БОРЦИМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ, ПОСЛОВНИМ
ПАРТНЕРИМА И ЦЕЊЕНИМ ПОТРОШАЧИМА ЖЕЛИМО
СРЕЋАН БОЖИЋ, ПРАВОСЛАВНУ НОВУ ГОДИНУ
И СВЕ НАСТУПАЈУЋЕ ПРАЗНИКЕ.

ЕНЕРГОПЕТРОЛ Д.О.О.

БАЊА ЛУКА

ПОСЛОВНИМ ПАРТНЕРИМА, БОРЦИМА,
ГРАЂАНИМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
И НАШИМ ПОТРОШАЧИМА
ЧЕСТИТАМО

9. ЈАНУАР - ДАН РЕПУБЛИКЕ

ИНДУСТРИЈА
СВИДЕНИХ
ТКАНИНА Д.Д.

ЧЕЛИНАШ

ПОСЛОВНИМ ПАРТНЕРИМА, КУПЦИМА,
ГРАЂАНИМА И БОРЦИМА
ВОЈСКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ ЧЕСТИТАМО

9. ЈАНУАР - ДАН РЕПУБЛИКЕ

КРАЈИНАЛИЈЕК

БАЊА ЛУКА

Телефон 078/38-370
Факс 38-912 шелекс 45-336

Пословним партнерима,
борцима наше Војске,
грађанима Републике Српске

честитамо

9. јануар - Дан Републике

ДП "КРАЈИНА | ГАС" д.о.о.

БАЊА ЛУКА

ПОСЛОВНИМ ПАРТНЕРИМА, БОРЦИМА
ВОЈСКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ, ГРАЂАНИМА
ПРАВОСЛАВНЕ ВЕРОИСПОВЕСТИ ЖЕЛИМО
СРЕТАН БОЖИЋ
ТРАДИЦИОНАЛНИМ ПОЗДРАВОМ

ХРИСТОС СЕ РОДИ

И ЧЕСТИТАМО

9. ЈАНУАР - ДАН РЕПУБЛИКЕ

ИНДУСТРИЈА
СВИДЕНИХ
ТКАНИНА Д.Д.

ЧЕЛИНАЦ

ЦЕЊЕНИМ ПОСЛОВНИМ ПАРТНЕРИМА И КУПЦИМА,
БОРЦИМА ВОЈСКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
И ГРАЂАНИМА ПРАВОСЛАВНЕ ВЕРОИСПОВЕСТИ
ЧЕСТИТАМО БОЖИЋНЕ ПРАЗНИКЕ
ТРАДИЦИОНАЛНИМ ПОЗДРАВОМ
ХРИСТОС СЕ РОДИ

"ПАВЛОВИЋ КОМПАНИ"

Бања Лука

ПОСЛОВНИМ ПАРТНЕРИМА,
БОРЦИМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ,
ГРАЂАНИМА ПРАВОСЛАВНЕ
ВЕРОИСПОВЕСТИ ЧЕСТИТАМО
БОЖИЋНЕ ПРАЗНИКЕ.

ХРИСТОС
СЕ
РОДИ

 Београд

БАЊА ЛУКА

*Пословним партнерима,
поштованима, грађанима
и посебно борцима
Војске Републике Српске
желимо срећне
божићне празнике
и честитамо
9. јануар
- Дан Републике*

**» бањалучка
пивара «** Д. Д.

**ПОСЛОВНИМ ПАРТНЕРИМА, ПОТРОШАЧИМА
И СВИМ ГРАЂАНИМА, А ПОСЕБНО
БОРЦИМА НАШЕ ВОЈСКЕ, ЧЕСТИТАМО
9. ЈАНУАР – ДАН РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ.**

6-9. ЈАНУАРА 1994.

ФАБРИКА ДУВАНА Д.Д. БАЊА ЛУКА

СВОЈИМ ЦЕЊЕНИМ ПОТРОШАЧИМА, ВОЈНИЦИМА
СРПСКИХ РЕПУБЛИКА, ГРАЂАНИМА И ПОСЛОВНИМ
ПАРТНЕРИМА ЧЕСТИТАМО БОЖИЋ, ДАН РЕПУБЛИКЕ
И ПРАВОСЛАВНУ НОВУ ГОДИНУ

*Срећне
божићне
йразнике
жели Вам*

Вишаминка

**ХРИСТОС
СЕ РОДИ**

ДД
ИНЦЕЛ

Бања Лука

Борци
Републике Српске,
грађани
православне
вероисповести

ХРИСТОС СЕ РОДИ

MERRIDIAN

МЕЂУНАРОДНА ШПЕДИЦИЈА ИЗВОЗ-УВОЗ ТРГОВИНА
БАЊА ЛУКА

ПОСЛОВНИМ ПАРТНЕРИМА,
БОРЦИМА ВОЈСКЕ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ И ГРАЂАНИМА
ПРАВОСЛАВНЕ ВЕРОИСПОВЕСТИ
ЧЕСТИТАМО БОЖИЋНЕ ПРАЗНИКЕ
ТРАДИЦИОНАЛНИМ ПОЗДРАВОМ

ХРИСТОС СЕ РОДИ

ЧАЈАВЕЦ

ХОЛАДИНГ

ЕЛЕМЕНТИ *Аутоматска* ЧЕЛИНАЦ

ПОВОДОМ ПРЕДСТОЈЕЋИХ БОЖИЋНИХ
И ДРЖАВНИХ ПРАЗНИКА, СВИМ
ПОСЛОВНИМ ПАРТНЕРИМА И САРАДНИЦИМА
ЖЕЛИМО СРЕЋНЕ И УСПЕШНЕ
НАСТУПАЈУЋЕ ДАНЕ, А ГРАЂАНИМА
И БОРЦИМА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ЛЕПШУ БУДУЋНОСТ И ПРАВЕДНУ ПОБЕДУ.

Пригодна продаја наших производа
са празничним попустом
од 10% - програматори,
електровентили, термостати.

СВЕ ИНФОРМАЦИЈЕ МОЖЕТЕ
ДОБИТИ НА ТЕЛЕФОН 078/851-118

PRIVREDNA BANKA DD GRADIŠKA
ПРИВРЕДНА БАНКА ДД ГРАДИШКА

СВОЈИМ ШТЕДИШАМА, ПОСЛОВНИМ
ПАРТНЕРИМА И ГРАЂАНИМА

ХРИСТОС СЕ РОДИ

**СВИМ ГРАЂАНИМА
СРЕЋНЕ**

БОЖИЋНЕ ПРАЗНИКЕ

ЈУГОВАНКА Д.Д.

**БАЊА ЛУКА
И.Ф. ЈУКИЋА 9**

**ТЕЛ.ЦЕНТРАЛА 078/12-930
ДИРЕКТОР 12-842
ФАКС 12-878
ТЕЛЕКС 45-217**

УПМП

ТРЖНИЦА 22

Бања Лука

ПОСЛОВНИМ ПРИЈАТЕЉИМА,
ПОТРОШАЧИМА И БОРЦИМА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ЖЕЛИМО СРЕЋНЕ

**БОЖИЋНЕ
ПРАЗНИКЕ**

ФРУКТОНА

БАЊА ЛУКА

Пословним партнерима,
борцима наше Војске
и грађанима
православне вероисповести
честитамо
божићне празнике
традиционалним поздравом
ХРИСТОС СЕ РОДИ

МП "Фруктона" дд, Бања Лука
ул. Београдска 24

ТЕЛЕФОНИ:
Централа: (078)39-289,
39-304, 39-360
продаја: 47-716
небаза: 34-832

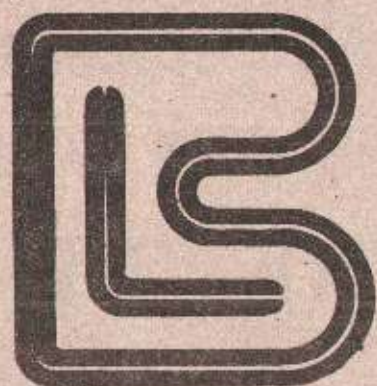

**» бањалучка
пивара « Д.Д.**

**СВИМ ВЕРНИЦИМА
ЧЕСТИТАМО БОЖИЋ.**

ХРИСТОС СЕ РОДИ

**БРАНИОЦИМА ОТАЏБИНЕ,
КОМИТЕНТИМА И ГРАЂАНИМА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
СРЕЋНЕ БОЖИЋНЕ
ПРАЗНИКЕ ЖЕЛИ**

**БАЊАЛУЧКА
БАНКА ДД**

ДУГОГОДИШЊИ ПАРТНЕР И САРАДНИК

**НАРОДНА
РАДИКАЛНА
СТРАНКА**

РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

**СВОЈИМ ЧЛАНОВИМА,
СИМПАТИЗЕРИМА,
БОРЦИМА**

РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

СРЕЂАН БОЖИЋ

СА ВЕКОВНИМ

СРПСКИМ ПОЗДРАВОМ

**ХРИСТОС СЕ РОДИ
ВАИСТИНУ СЕ РОДИ**

ав

**МДД Творница обуке
"БОСНА",**

Бања Лука

Пословним партнерима,

потрошачима,

грађанима

православне вероисповести,

борцима наше војске

желимо срећне

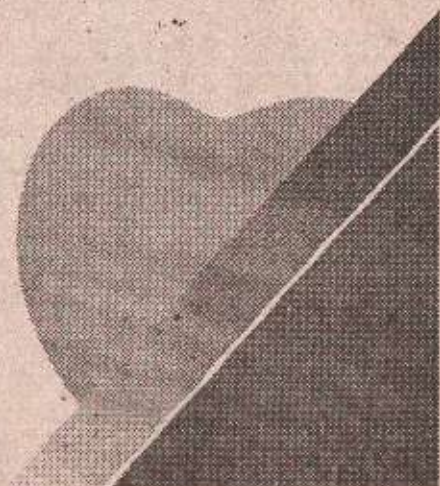
БОЖИЋНЕ ПРАЗНИКЕ

АВ АГРОПРОМ БАНКА

ТЕЛЕФОНИ: централа 33-611,
директор: 30-050,
факс 44-181

**СВИМ ГРАЂАНИМА,
ПОСЛОВНИМ ПАРТНЕРИМА
И БОРЦИМА ВОЈСКЕ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

ХРИСТОС СЕ РОДИ

**СКУПШТИНА
ОПШТИНЕ
БАЊА ЛУКА**

**СВИМ ГРАЂАНИМА И БОРЦИМА
ВОЈСКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ЖЕЛИ СРЕЋНЕ
БОЖИЋНЕ ПРАЗНИКЕ
И ЧЕСТИТА
9. ЈАНУАР - ДАН РЕПУБЛИКЕ**

78000 БАЊА ЛУКА
УЛ. И.Ф. ЈУКИЋА бр. 11
Тел: централа: 078/33-418
комерцијала: 33-402
Сервис "БОРИК": 40-835
салон: 35-057
телефакс: 49-339

**"АУТОСЕРВИС-ЦЕНТАР" ДД
БАЊА ЛУКА**

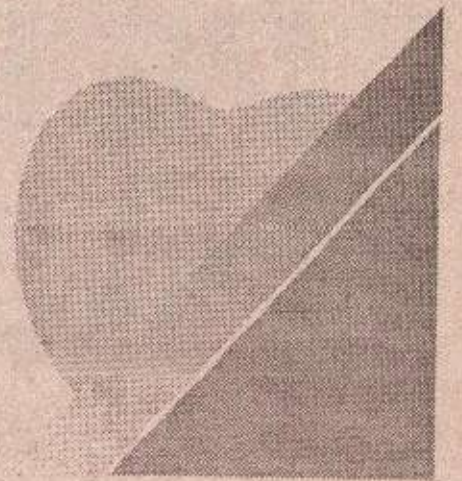
**БОРЦИМА ВОЈСКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ,
ПОСЛОВНИМ ПАРТНЕРИМА, КУПЦИМА
И ГРАЂАНИМА ЧЕСТИТАМО
ДАН РЕПУБЛИКЕ**

АВЗ АГРОПРОМ БАНКА

ТЕЛЕФОНИ: централа 33-611,
директор: 30-050,
факс 44-181

*СВИМ ГРАЂАНИМА,
ПОСЛОВНИМ ПАРТНЕРИМА
И БОРЦИМА ВОЈСКЕ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ*

*ЧЕСТИТА
ДАН РЕПУБЛИКЕ*

**БОРЦИМА И ГРАЂАНИМА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

ЧЕСТИТАМО

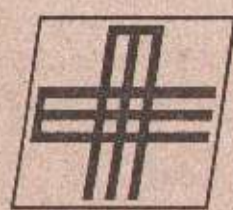
ДАН РЕПУБЛИКЕ

ЈУГОБАНКА Д.Д.

БАЊА ЛУКА
И.Ф. ЈУКИБА 9

ТЕЛ.ЦЕНТРАЛА 078/12-930
ДИРЕКТОР 12-942
ФАКС 12-878
ТЕЛЕКС 45-217

МЕДИЦИНСКА ЕЛЕКТРОНИКА

MEDICAL ELECTRONICS

БАЊА ЛУКА, УЛ. ВУКА КАРАЏИЋА 6

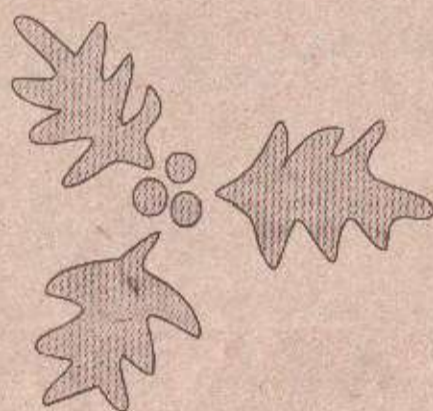
ТЕЛЕФОНИ

078/38-183, 47-500

ФАКС

34-681

**ЖЕЛИ
СРЕЋНЕ
ПРАЗНИКЕ**

ДА

ИНЦЕЛ

Бања Лука

Борцима Војске
Републике Српске,
пословним партнерима,

свим грађанима
Републике Српске

ЧЕСТИТАМО

9. јануар

ДАН РЕПУБЛИКЕ

УТМЛ

ТРЖНИЦА 22

Бања Лука

СВИМ

ГРАЂАНИМА

ЧЕСТИТАМО

ДАН

РЕПУБЛИКЕ

БАЊА ЛУКА

Пословним партнерима,
грађанима
и посебно борцима
Војске Републике Српске
честитамо
9. јануар
ДАН РЕПУБЛИКЕ

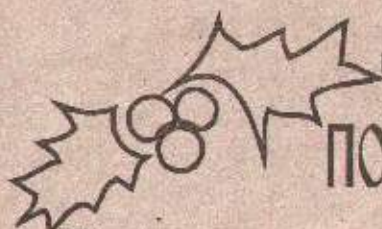
МП "Фруктона" дд, Бања Лука
ул. Београдска 24

ТЕЛЕФОНИ:
Централа: (078)39-288,
39-304, 39-360
продаја: 47-716
набава: 34-832

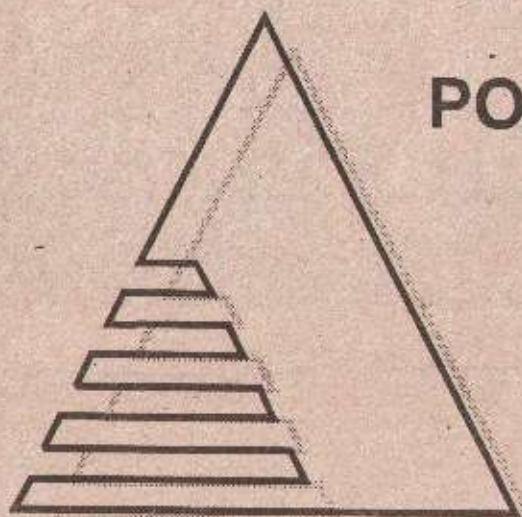

МДД Творница обуће
"БОСНА",
Бања Лука

Пословним партнерима,
припадницима Војске
Републике Српске,
потрошачима и свим
грађанима честитамо
9. јануар
ДАН РЕПУБЛИКЕ

ПОСЛОВНИМ ПАРТНЕРИМА, ЦЕЊЕНИМ КУПЦИМА И ГОСТИМА
И БОРЦИМА ВОЈСКЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

РОБНА КУЋА И РЕСТОРАН

АДРИА
БАЊА ЛУКА

ЧЕСТИТАМО 9. ЈАНУАР - ДАН РЕПУБЛИКЕ

УЛ. КРАЉА ПЕТРА I КАРАЂОРЂЕВИЋА БР.49
ТЕЛ:078/12-270,12-290,22-234
ФАКС:078/12-258

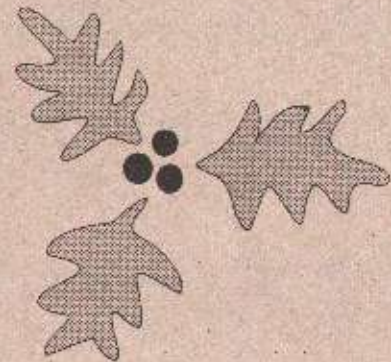

ЗУБНА ОРДИНАЦИЈА

Вл. др БАСТАШИЋ ДУШАН И СУЗАНА

БАЊА ЛУКА, ЗАВНОБУХ-а 14, тел. 48-151

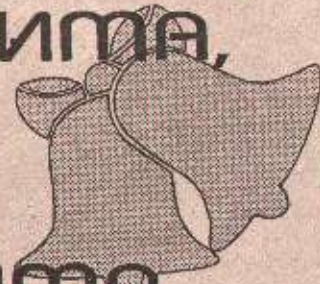
СРЕЋНЕ БОЖИЋНЕ И
НОВОГОДИШЊЕ ПРАЗНИКЕ

У ВАШЕМ ОСМЕХУ ЈЕ ТАЈНА НАШЕГ УСПЕХА

ПУНИОНИЦА СОКОВА "ДИС"

ЦЕЊЕНИМ ПОТРОШАЧИМА,
ПОСЛОВНИМ ПАРТНЕРИМА,
БОРЦИМА ВОЈСКЕ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ,
КАО И СВИМ ГРАЂАНИМА,
ЧЕСТИТАМО БОЖИЋ

ХРИСТОС СЕ РОДИ

ПТП

МОТОРИНГ Д.О.О.

САНСКИ МОСТ

Пословним партнерима, купцима,
гостима својих ресторана,
свим грађанима
и посебно борцима
Војске Републике Српске
желимо
срећне божићне празнике
желимо
срећне божићне празнике
традиционалним поздравом

**ХРИСТОС
СЕ РОДИ**

и честитамо

**9. јануар
-Дан Републике**